

Financijsko izvještavanje obrtnika u djelatnosti izvođenja instalacija za grijanje, hlađenje i ventilaciju

Kapelac, Valentina

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:093889>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-25**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Poslovna ekonomija - smjer Računovodstvo i revizija

**FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE OBRTNIKA U
DJELATNOSTI IZVOĐENJA INSTALACIJA ZA
GRIJANJE, HLAĐENJE I VENTILACIJU**

Diplomski rad

Valentina Kapelac

Zagreb, rujan 2022.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Poslovna ekonomija - smjer Računovodstvo i revizija

**FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE OBRITNIKA U
DJELATNOSTI IZVOĐENJA INSTALACIJA ZA
GRIJANJE, HLAĐENJE I VENTILACIJU**

**FINANCIAL REPORTING OF CRAFTSMEN'S IN THE
ACTIVITY OF PERFORMING INSTALLATIONS
FOR HEATING, COOLING AND VENTILATION**

Diplomski rad

Valentina Kapelac, 0067547833

Mentor: izv. prof. dr. sc. Nikolina Dečman

Zagreb, rujan 2022.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada te da nijedan dio ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis)

(mjesto i datum)

SAŽETAK

Do prije desetak godina, pokretanje vlastitog posla u Hrvatskoj uglavnom se svodilo na nužnost, odnosno vlastiti obrti ili poduzeća uglavnom su otvarani u slučajevima ostajanja bez radnog mjesta ili eventualno zbog popunjavanja kućnog budžeta. No, ulaskom u Europsku uniju te dolaskom nekih novih, mlađih i odvažnijih generacija, postupno se promijenio i odnos prema poduzetništvu.

Zbog uglavnom jednostavnog vođenja poslovnih knjiga, otvaranje obrta prepoznato je kao jedan od oblika poduzetništva koje čini značajan segment gospodarstva u Hrvatskoj.

Prema određenim zakonskim kriterijima, najveći dio obrtnika pripada skupini obveznika poreza na dohodak pa sukladno tome vode i poslovne knjige i krajem poslovne godine, odnosno do kraja veljače u obvezi su predati godišnju poreznu prijavu.

Porez na dohodak pripada skupini direktnih ili izravnih poreza, a njegovim izvorima smatraju se dohodci od nesamostalnog rada, od samostalnih djelatnosti, od kapitala, od slobodnih zanimanja, poljoprivrede i sl.

Prema definiciji, dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se razlika između poslovnih primitaka i izdataka koji su nastali u određenom vremenskom razdoblju.

Ovaj rad se primarno bavi financijskim izvještavanjem i analizom računovodstvenog praćenja poslovanja obrta sa svim svojim karakteristikama i značajkama na konkretnom primjeru iz poslovne prakse.

Ključne riječi: računovodstvo obrta, dohodak od samostalne djelatnosti, poslovne knjige, porezna prijava

SUMMARY

Up until about ten years ago, starting a private business in Croatia was mostly a matter of necessity, i.e. private crafts or enterprises starting predominately in the case of one losing a job or needing to fill a household budget. However, after joining the European Union a new, younger and bolder generation started to emerge and the attitude towards entrepreneurship has gradually started to change.

Due to bookkeeping being relatively easy, opening a craft has been recognized as one of the forms of entrepreneurship that makes a significant component of Croatian economy.

According to a certain legal criteria, the biggest portion of craftsmen falls into the category of income tax payers, so they keep their financial records accordingly and are bound to submit their annual tax declaration by the end of the fiscal year, or more specifically, by the end of February next year.

Income tax belongs to a group of direct or straightforward tax, and its sources are: income from employment, income from self-employment, from capital, liberal professions, agriculture, etc.

By definition, the income from self-employment is considered to be the difference between all the business receipts and all the expenditures a particular time frame.

This thesis deals primarily in the financial reporting and analysis of accounting monitoring of the craft business operations with all its characteristics and properties, on the concrete example from the business practice.

Keywords: craft business accounting; income from self-employment; business books; tax declaration

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
1.1.	Predmet i ciljevi rad	2
1.2.	Izvori i metodologija prikupljanja	2
1.3.	Sadržaj i struktura rada	2
2.	NORMATIVNI OKVIR I OBILJEŽJA POSLOVANJA OBRTNIKA	4
2.1.	Zakonodavni okvir poslovanja obrta	4
2.2.	Pojam i vrste obrta	4
2.3.	Uvjeti za obavljanje obrtničke djelatnosti	7
2.4.	Prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti	8
3.	SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA I FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA OBRTNIKA OBVEZNIKA POREZA NA DOHODAK	10
3.1.	Načela evidencije poslovnih događaja obrtnika i obilježja sustava jednostavnog knjigovodstva	10
3.2.	Osnovne poslovne knjige obrtnika	12
3.2.1.	Knjiga primitaka i izdataka	13
3.2.2.	Knjiga popisa dugotrajne imovine	15
3.2.3.	Evidencija o tražbinama i obvezama	17
3.2.4.	Knjiga prometa	19
3.3.	Specifične poslovne evidencije obrtnika	20
3.4.	Obilježja i korisnici financijskog izvještavanja obrtnika	27
3.4.1.	Korisnici financijskih izvještaja	28
3.5.	Utvrđivanje dohotka i sastavljanje godišnje prijave poreza na dohodak	29
4.	RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE POSLOVANJA OBRTNIKA IZ DJELATNOSTI IZVOĐENJA INSTALACIJA ZA GRIJANJE, HLAĐENJE I VENTILACIJU	35
4.1.	Osnovne informacije o obrtu	35
4.2.	Poslovne knjige obrta	36
4.3.	Računovodstvena evidencija tipičnih poslovnih događaja obrta	36
4.3.1.	Primka – primjer	36
4.3.2.	Izlazni i ulazni računi - primjeri s knjiženjima	37
4.3.3.	Porez na dodanu vrijednost	42
4.3.4.	Dugotrajna imovina	45
4.3.5.	Plaće	47
4.4.	Godišnja prijava poreza na dohodak obrta	48
5.	ZAKLJUČAK	56
	Literatura	58
	Popis tablica	61
	Popis slika	62
	Prilog 1. Izjava o slobodnom korištenju podataka	63
	Životopis	64

1. UVOD

Unazad nekoliko godina, u Hrvatskoj je sve aktualnije pokretanje vlastitog poduzetništva bilo putem trgovačkih društava (*dioničkog društva, društva s ograničenom odgovornošću, jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću*) ili otvaranjem obrta. Porast broja novoootvorenih obrta posebno dolazi do izražaja od kad je Vlada putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje uvela mjere za samo/zapošljavanje nezaposlenih osoba za pokrivanje troškova osnivanja i početak poslovanja.

Prvo pitanje uopće, koje se nameće prilikom razmišljanja o pokretanju vlastitog posla, jest što otvoriti - poduzeće ili obrt, jednostavnost ili isplativost. Odluka nije laka i uvelike ovisi o samoj djelatnosti, planiranim priljevima i odljevima (možda i najvažnije) te načinima i rokovima naplate. Ono što vrijedi za poduzeća, ne vrijedi i za obrtnike i naravno, obratno.

Mali i srednji poduzetnici čine značajan udio u gospodarstvu svih zemalja svijete te čine otprilike 95% (Bogdan-Pavlović, stvarno nema broja stranice 2020.) ukupno registriranih subjekata, a razlikuju se prema vrsti djelatnosti, broju zaposlenih, visini prihoda i sl., a u Republici Hrvatskoj obrti predstavljaju značajan udio, odnosno kako navodi Hrvatska obrtnička komora u svojim objavama iz rujna 2021., u Republici Hrvatskoj registrirano ih je 98 tisuća s ukupno 200 tisuća zaposlenih (HOK, 2021., str. 2).

Kroz zakonodavni okvir poseban naglasak stavljen je na opće uvjete otvaranja obrtničkih djelatnosti kao i vrste obrta. Prema samoj definiciji, sukladno Zakonu o obrtu, obrtom se smatra „*samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti, obavljaju ga fizičke osobe čija je svrha postizanje dohotka ili dobiti, a djelatnost se može ostvarivati proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu*“ (NN 143/13, 127/19, 41/20, Zakon o obrtu, čl. 2.).

Računovodstveno gledano, dohodak od samostalne djelatnosti je „*dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja te dohodak od poljoprivrede i šumarstva, a utvrđuje se kao razlika poslovnih primitaka i izdataka u određenom vremenskom razdoblju, uglavnom jednoj kalendarskoj godini*“ (Porezna uprava, „n.d.“, Dohodak od samostalne djelatnost). Jedan od motiva koji pokreće osobe u donošenju odluke za otvaranjem obrta zasigurno jest jednostavnost, odnosno za isti nije potreban poseban temeljni kapital, uglavnom se može obavljati i u stambenim prostorima, vrlo često, a i dopušteno je, da u obavljanju sudjeluju cijele obitelji te nudi određene porezne pogodnosti. I

na kraju, ali ne manje važno, bez prevelikih troškova, lakše ga je zatvoriti. S druge strane, obrtnici teže dolaze do financijskih sredstava, odnosno kredita, dužna davanja trebaju platiti neovisno o tome jesu li potraživanja naplaćena te za davanja uglavnom jamče svojom imovinom.

1.1. Predmet i ciljevi rada

Rad će se primarno baviti financijskim izvještavanjem obrtnika te analizi istog. Uz pojmovno određenje, potrebno je analizirati različite oblike i karakteristike obrta te obveze obrtnika, a sve to potkrijepiti na primjeru: „*Termo Hlad, obrt za trgovinu i uvođenje grijanja, hlađenja i klimatizacije.*“ U današnjim, suvremenim, tržišnim uvjetima poslovanja, sve je više interesnih skupina koje prate razvoj i poslovanje poduzetnika, npr. dobavljači, zaposlenici ili država. Nemoguće je zamisliti upravljanje poslovanjem bez kvalitetnih informacija. Naime, nedovoljno razumijevanje financijskih izvještaja vrlo često dovodi u pitanje kvalitetu donesenih poslovnih odluka.

1.2. Izvori i metodologija prikupljanja

Metodologija rada obuhvaća metodu studije slučaja, analizu, sintezu, metodu komparacije te induktivnu i deduktivnu metodu. Korišteni izvori su znanstvene knjige i časopisi istaknutih profesora s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, ali i ostalih cijenjenih stručnjaka te službene stranice Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske gospodarske komore, Ministarstva financija i Narodnih novina.

1.3. Sadržaj i struktura rada

U svojoj strukturi, rad je podijeljen na pet poglavlja. Nakon uvodnog dijela, slijedi normativni okvir i obilježja poslovanja obrtnika kroz zakonodavni okvir, pojmovi i vrste obrta, uvjeti za obavljanje obrtničke djelatnosti te prestanak obavljanja djelatnosti. Slijedi treći dio u kojem se opisuju specifičnosti računovodstva i financijskog izvještavanja obrtnika obveznika poreza na dohodak. Slijedom toga, bit će razrađena načela evidentiranja poslovnih događaja obrtnika i obilježja sustava jednostavnog knjigovodstva kao i osnovne poslovne knjige obrtnika s primjerima te njihove specifičnosti i obilježja. U sklopu istog poglavlja bit će spomenuti i

korisnici financijskog izvještavanja te način utvrđivanja dohotka i sastavljanja godišnje porezne prijave. U četvrtom poglavlju bit će obrađeno računovodstveno praćenje poslovanja obrtnika iz djelatnosti „izvođenja instalacija za grijanje, hlađenje i ventilaciju u građevinama“ (NKD 432202) analizom slučaja. U ovom dijelu bit će izložene osnovne informacije o obrtniku te će biti analizirane njegove poslovne knjige, računovodstvena evidencija tipičnih poslovnih događaja te godišnja prijava poreza na dohodak. I zaključno, bit će dat osvrt na cjelokupno poslovanje predmetnog obrta.

2. NORMATIVNI OKVIR I OBILJEŽJA POSLOVANJA OBRTA

2.1. Zakonodavni okvir poslovanja obrta

Pod zakonodavnim okvirom poslovanja obrta, smatra se zakonski okvir otvaranja obrta, njegovog definiranja i obilježja te prestanka obavljanja obrtničke djelatnosti. Za definiranje uvjeta otvaranja obrta, njegovog pojmovnog određenja, poslovanja i obilježja te na kraju uvjetnog zatvaranja, potrebno je primarno spomenuti Zakon o obrtu koji definira sve prethodno navedeno, kao i ne manje važan Zakon o porezu na dohodak. Isto tako, također je potrebno spomenuti i Hrvatsku obrtničku komoru koja uz prethodno spomenute Zakone definira uvjete njegovog otvaranja, poslovanja, definira njegovo pojmovno određenje te postupak njegovog zatvaranja.

Većina obrtnika obveznici su poreza na dohodak, ali oni koji su u sustavu poreza na dodanu vrijednost ili u nekom trenutku prelaze u sustav poreza na dobit, trebaju se voditi i odredbama Zakona o porez na dodanu vrijednost i Zakona o porezu na dobit te njihovim pravilnicima. Isto tako, postoje i djelatnosti čija regulativa zahtijeva primjenu posebnih zakona, npr. u trgovačkoj djelatnosti to je Zakon o trgovini.

Uz sve naprijed navedeno, bez obzira kojom se djelatnošću obrtnik bavi ili kojem poreznom sustavu pripada, postoje i ostali zakoni poput Zakona o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju, Zakon o radu, Zakon o obveznim odnosima koje treba pratiti i pridržavati ih se.

2.2. Pojam i vrste obrta

Pojmovno određenje obrta kao i njegove vrste, primarno su definirane Zakonom o obrtu. Kao što je navedeno, isti definira obrt kao „*samostalno i trajno odnosno, kontinuirano obavljanje dopuštene gospodarske djelatnosti, a dopuštena gospodarska djelatnost znači djelatnost koja nije zakonom zabranjena*“. Uz prethodno navedeno, pod istim pojmom se smatra gospodarska djelatnost u kojoj obrtnik, temeljem dobivene dozvole obavlja određenu djelatnost i temeljem te djelatnosti ostvaruje dobit ili dohodak.

Uz fizičke osobe, obrt iznimno mogu obavljati i pravne osobe, (NN 127/19, Zakon o obrtu, čl. 2. st. 2., čl. 41.), ali uz uvjet da ona obavlja gospodarsku djelatnost utvrđenu iz popisa

vezanih obrta kojeg pravilnikom utvrđuje nadležni ministar koji prethodno mora pribaviti mišljenje Hrvatske obrtničke komore.

Uz prethodno navedeno tko sve može obavljati obrt, potrebno je spomenuti da obrt mogu obavljati i umirovljenici, ali to znači da im se u tom slučaju obustavlja isplata mirovine.

Izuzetak od gore spomenutog je kada umirovljenik obavlja domaću radinost kod kuće, kada pomaže obrtniku koji je član obiteljskog kućanstva te kada se zaposli kod poslodavca na pola radnog vremena. Također su izuzetak umirovljenici koji su u invalidskoj mirovini. Njima se, ovisno jesu li u općoj ili profesionalnoj mirovini, obustavlja (kod opće/potpune) ili izračunava umanjena (kod profesionalne/djelomične) mirovina za vrijeme trajanja zaposlenja (HZMO, Zapošljavanje i mirovina).

Nakon pojmovnog određenja obrta, u sklopu ovog pod poglavlja, potrebno je navesti i vrste obrta koje definira naprijed spomenuti Zakon, Hrvatska obrtnička komora te brojni drugi pravilnici.

U knjizi *Računovodstvo malih i srednjih poduzeća*, koristeći Zakon o obrtu, navedeni su kriteriji po kojima se razvrstavaju vrste obrta:

- a) „prema vrsti djelatnosti i potrebnoj stručnoj spremi:
 - slobodni, vezani i povlašteni;
- b) prema plaćanju poreza:
 - obrtnici - obveznici poreza na dohodak (dohodaši) koji se još dijele prema poreznim razredima i paušalnom oporezivanju i
 - obrtnici - obveznici poreza na dobit (dobitaši);
- c) prema trajanju obrta: na trajne i sezonske obrte
- d) prema dodatnom statusu: na tradicijske i umjetničke obrte“ (Žager i Dečman, 2015., str. 285).

Uz prethodno, u nastavku je navedeno pojmovno određenje slobodnog, vezanog, povlaštenog te tradicijskog i umjetničkog obrta.

Slobodni obrti jedni su od najpopularnijih i najraširenijih budući za njih nije potrebna stručna sprema, položen majstorski ispit kao ni ispit o stručnoj osposobljenosti. Ovakva vrsta obrta najčešća je i najzastupljenija.

Za vezane obrte potrebno je imati posebna znanja i vještine i za čije je obavljanje potreban položen majstorski ispit (npr. optičari, automehaničari, električari, kuhari i sl.).

Za obavljanje povlaštenih obrta potrebna je dozvola nadležnog ministarstva ili nekog drugog nadležnog tijela. U ovu kategorija pripada prodaja oružja ili ribarstvo.

Uz naprijed navedene, postoje još i tradicijski ili umjetnički obrti koji taj status dobivaju pod određenim uvjetima, a pod njima se podrazumijevaju obrti koji se bave proizvodnjom artikala za koju je potrebna kreativnost i individualnost ili se bave proizvodnjom tradicijskog asortimana, npr. licitari, tradicijske drvene igračke i slično (Žager i Dečman, 2015., str. 284).

Sezonsko obavljanje obrta podrazumijeva vremensko razdoblje od devet mjeseci unutar jedne kalendarske godine te se ne smije obavljati dulje od propisanog roka i tako je upisano u Obrtnici. Sezonski obrtnik obvezno se prijavljuje na obvezna osiguranja (mirovinsko i zdravstveno), te plaća komorski doprinos. Također, obveza mu je i vođenje poslovnih knjiga.

Tijekom godine, za vrijeme neobavljanja obrta, obrtniku miruju prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, ali postoji mogućnost da si obrtnik sam plaća navedene doprinose prema drugom osnovu.

Pod pojmom zajedničkog obavljanja obrta podrazumijeva se obavljanje obrta odnosno gospodarske djelatnosti u kojem sudjeluju dvije ili više fizičkih osoba, a jedna fizička osoba može biti u više zajedničkih obrta. Njihovi međusobni odnosi uređeni su ugovorom kojeg propisuje Zakonom o obveznim odnosima. Specifičnost kod zajedničkih obrta je ta da, neovisno da li fizička osoba pristupi u zajednički obrt ili izađe iz njega, obrt se nastavlja.

Obavljanje obrta uz radni odnos podrazumijeva da njega mogu otvoriti i osobe radnom odnosu ukoliko ispunjavaju uvjete. Osobe koje uz radni odnos imaju otvoren obrt, postaju obveznici mirovinskog i zdravstvenog osiguranja i kao obrtnici i kao radnici, a to znači da su obvezne plaćati doprinose za mirovinsko i zdravstveno i u obrtu, uz napomenu da kod obrta doprinose plaćaju prema utvrđenom dohotku iz godišnje porezne prijave (HOK, 2021., str. 16).

2.3. Uvjeti za obavljanje obrtničke djelatnosti

Osoba koja otvara obrt, dužna je voditi se propisima koje propisuje Zakon o obrtu, ali i posebnim propisima Hrvatske obrtničke komore.

Spomenutim zakonom propisano je da fizička osoba može obavljati obrt ukoliko ispunjava sljedeće uvjete, a to su: „*da fizičkoj osobi pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom Suda časti Hrvatske obrtničke komore nije izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje*“ (NN 49/2003-625, Zakon o obrtu, čl. 4. st. 2.) te da fizička osoba ima pravo korištenja prostora ako je to potrebno za obavljanje obrta (HOK, 2021., str. 6).

Kao što je gore navedeno, uz zakonske uvjete, opće uvjete za obavljanje obrtničke djelatnosti propisuje i Hrvatska obrtnička komora. U općim uvjetima koji se odnose na pravo korištenja prostorom, Hrvatska obrtnička komora propisuje „*da se pravo korištenja prostorom može temeljiti na vlasništvu, sklopljenom ugovoru o zakupu ili pisanoj suglasnosti vlasnika prostora kojom izričito dozvoljava obavljanje konkretne obrtničke djelatnosti u svom prostoru*“ (HOK, 2021.).

Uz opće uvjete obavljanja obrtničke djelatnosti potrebno je spomenuti i posebne uvjete koje nalaže Hrvatska obrtnička komora:

- „odgovarajuća razina stručnosti za vezane obrte (ispit o stručnoj osposobljenosti, srednja stručna sprema, majstorski ispit),
- posebna zdravstvena sposobnost za obrtnička zanimanja za koja je posebnim zakonima propisana (npr. građevinske djelatnosti zbog rada na visini),
- povlastica u slučaju obavljanja povlaštenih obrta, koju izdaje nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo (npr. za obavljanje ribolova na moru ili cestovnog prijevoza osoba ili stvari)“ (HOK, 2021., str. 6).

Uz opće i posebne uvjete, posebnu pozornost potrebno je obratiti i na ostale Zakone koji su usko i nužno povezani s obrtničkim djelatnostima, kao što su Zakon o trgovini, Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakon o prijevozu u cestovnom prometu, itd. koji propisuju različite uvjete za obavljanje pojedinih djelatnosti (HOK, 2021., str. 2).

Osim hrvatskih državljana, obrt u Hrvatskoj mogu obavljati i stranci pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin. Razlika u odnosu na hrvatske državljanin je ta što za državljanin trećih

zemalja postoje dodatni uvjeti koji su određeni Zakonom o strancima, koji propisuje ishodenje radne i boravišne dozvole, a izdaje ju Ministarstvo unutarnjih poslova.

2.4. Prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti

Pod pojmom prestanka obavljanja obrtničke djelatnosti podrazumijevaju se dvije mogućnosti: privremeni prestanak poslovanja i mirovanje obrta i prestanak obrta.

Zakon o obrtu detaljno definira kada i pod kojim uvjetima je moguće privremeno obustaviti rad obrta te kada će se obrt brisati iz Obrtnog registra i prestati djelovati.

Prva mogućnost prestanka obavljanja obrtničke djelatnosti jest privremeni prestanak poslovanja i mirovanje obrta. U tom smislu propisana su tri roka, u kojima je moguće privremeno obustavljanje obrta, a to su:

- „do godine dana o čemu se mora pisano izvijestiti mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured grada Zagreba u roku od 30 dana od dana obustave,
- dulje od godine dana kada je u pitanju bolest ili nastup više sile,
- do tri godine ako koristi roditeljni, odnosno roditeljski dopust do navršene treće godine djetetova života, odnosno do osme godine kada koristi pravo na njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju, a pravo je priznato izvršnim rješenjem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje“ (Žager i Dečman, 2015., str. 345).

Postoji još jedna mogućnost privremene obustave djelatnosti, a to je obustava zbog *nastupa više sile*, koja se na žalost, u obliku potresa dogodila tijekom 2020. odnosno 2021. godine pa je dio obrtnika s potresom pogođenih područja bio prisiljen iskoristiti ovu mogućnost. Iako su u obvezi za vrijeme privremene obustave obrta plaćati doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje kao i mjesečni predujam poreza, u navedenom slučaju potrebno je Poreznoj upravi uputiti zahtjev za oslobođenje plaćanja poreza (Porezna uprava, 2020., Potres-informacije).

Druga mogućnost prestanka obavljanja obrtničke djelatnosti je prestanak poslovanja ili zatvaranje obrta, a opet postoje dvije mogućnosti - odjavom ili po sili zakona.

Kada obrt prestaje odjavom, tada obrtnik pismenim putem predaje zahtjev za odjavu obrta te uz zahtjev prilaže obrtnicu.. Nakon predanog zahtjeva, prestanak obrta se utvrđuje rješenjem s

datumom objave obrtnika. Kada je obrt objavljen i utvrđen je prestanak obrta, obrt se briše iz Obrtnog registra po pravomoćnosti rješenja. U kontekstu prestanka obrta postoji i prestanak obrta po sili zakona.

Ne postoji mogućnost objave obrta unatrag, a izuzetak od navedenog je samo ukoliko obrtnik ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu. U tom slučaju obrt se objavljuje s datumom pravomoćnosti rješenja o pravu na invalidsku mirovinu.

U knjizi „*Računovodstvo malih i srednjih poduzeća*“, vodeći se Zakonom o obrtu, opisano je nekoliko slučajeva kada obrt prestaje po sili zakona:

- „u slučaju smrti obrtnika ako se ne nastavi vođenje obrta, odnosno ako nasljednici obrta ne prenesu obrt na sebe ili ako propuste u roku od 60 dana od smrti obrtnika učiniti isto te na taj način izgube pravo prijenosa obrta,
- ako je obrtnik pravomoćnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora za kazneno djelo povezano s obavljanjem obrta,
- ako obrtnik ne započne obavljati obrt u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice,
- ako je obrtniku izrečena zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca,
- ako obrtnik ne započne s obavljanjem obrta u roku od 30 dana nakon isteka roka privremene obustave obavljanja obrta,
- ako Sud časti Hrvatske obrtničke komore donese odluku o prestanku obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca,
- ako nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija nadležnost je propisana posebnim propisom oduzme ili ne produži obrtniku povlasticu, odnosno dozvolu,
- ako nadležno tijelo utvrdi da je obrtniku izdana obrtnica na temelju nevjerodostojnih isprava,
- ovršnošću rješenja nadležnog suda o zaključenju stečajnog postupka,
- ako obrtnik ne ishodi dozvolu za boravak i rad sukladno posebnom propisu“ (Žager i Dečman, 2015., str. 345-346).

U slučaju prestanka obrta silom zakona, obrt je brisan iz Obrtnog registra po pravomoćnosti rješenja.

3. SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA I FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA OBRTNIKA OBVEZNIKA POREZA NA DOHODAK

U današnje vrijeme nezamislivo je donošenje poslovnih odluka bez kvalitetnih informacija koje se danas jednim „klikom“ na računalu, mogu pronaći u financijskim izvještajima dostupnim na internetskim stranicama. Financijski izvještaji za početak, mogu odgovoriti na neka pitanja koja se mogu iščitati iz dostupnih podataka: koliki je rizik banci dati kredit poduzetniku, je li poduzetnik likvidan, može li platiti poreze i ostale obveze ili isplatiti plaće; treba li poduzetnik nabaviti nove strojeve ili sagraditi novi pogon itd.

Isto tako, treba napomenuti da će rezultati financijskih izvještaja biti pogrešni ako ih je netko „uljepšao“. Poduzetnik može namjerno modificirati financijske izvještaje kako radi stvaranja slike uspješnosti, tako i neuspješnosti, ovisno o potrebama. Najčešći motivi za to su:

- a) Podcjenjivanje rezultata financijske godine – zbog smanjenja osnovice poreza na dobit odnosno dohodak, (Belak, 2017., str 299.), ili
- b) Precjenjivanje rezultata financijske godine – radi stvaranja slike uspješnosti zbog kredibiliteta (Belak, 2017., str 473.).

Pozicije na kojima se često modificiraju financijski izvještaji su potraživanja, zalihe, dugotrajna materijalna imovina i obveze prema dobavljačima. Iako se navedeno u najvećoj mjeri odnosi na pravne osobe, neke od spomenutih knjigovodstvenih pozicija vrlo često koriste i fizičke osobe.

3.1. Načela evidencije poslovnih događaja obrtnika i obilježja sustava jednostavnog knjigovodstva

Porez na dohodak jedan je od tri vrste poreza u Republici Hrvatskoj i pripada skupini neposrednih, odnosno izravnih poreza. Porezni obveznik poreza na dohodak „fizička je osoba koja ostvaruje dohodak te nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti“ (NN 138/20, Zakon o porezu na dohodak, čl. 2.).

Obrtnici koji su predmet ovog rada ostvaruju dohodak od samostalne djelatnosti i definirani su kao obveznici ostvarivanja primitaka od obavljanja određene djelatnosti. U slučaju kada nekoliko fizičkih osoba, udruženih u zajednički obrt, i zajedno ostvaruju dohodak, tada se smatra da je porezni obveznik svaki zasebno, ovisno o udjelu ostvarenog dohotka. Dohodak od djelatnosti obrta, utvrđen prema poslovnim knjigama, definiran je kao razlika poslovnih primitaka i izdataka nastalih u određenom poreznom razdoblju.

Navedeni primici i izdaci određeni su prema svojoj tržišnoj vrijednosti, **prema načelu blagajne**, što podrazumijeva da su primici utvrđeni kada su uplate primljene, dok se izdaci utvrđuju kada su isplate obavljene.

Kod obrtnika „dohodaša“, vrlo je važno pitanje određivanje porezne osnovice koju predstavlja dohodak od obrta ostvaren u određenom poreznom razdoblju, umanjen za eventualni preneseni gubitak i osobni odbitak te se porez obračunava i plaća na poreznu osnovicu prema stopi od 20 ili 30 posto (Dražić Lutilsky, 2015., str 75-77).

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak (NN 138/20), primjenjuju se dvije stope: ona od 20% primjenjuje se kod dohotka do 360 tis. kuna godišnje, odnosno do 30 tis. kuna mjesečno, dok se stopa od 30% primjenjuje kada je dohodak iznad 360 tis. kuna godišnje odnosno 30 tis. kuna mjesečno.

Prema odredbama već spomenutog Zakona, navedene vrste dohotka su:

- „dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine),
- dohodak od samostalne djelatnosti,
- dohodak od imovine i imovinskih prava,
- dohodak od kapitala,
- drugi dohodak“ (NN 106/18, 138/20, Zakon o porezu na dohodak, čl. 5.).

Uz sve naprijed navedeno, obrtnici-obveznici poreza na dohodak, dužni su voditi sljedeće poslovne knjige: Knjigu primitaka i izdataka, Knjigu prometa, Evidenciju o tražbinama i obvezama te Popis dugotrajne imovine u kojima se detaljno i sustavno iskazuju svi poslovni događaji u određenom obračunskom razdoblju. Uz naprijed navedene poslovne knjige, oni obrtnici koji su u sustavu PDV-a vode još i Knjige ulaznih i izlaznih računa te u trgovini i Popis robe, a do kraja veljače dužni su predati godišnju poreznu prijavu na dohodak za prethodnu poslovnu godinu (HOK, 2019., str. 1).

Prema zadnjim zakonskim izmjenama koje su stupile na snagu 1.1.2021. (NN 32/20. i 138/20., Zakon o porezu na dobit), obrtnik - obveznik poreza na dobit je u slučaju kada u prethodnoj poslovnoj godini ostvaruje ukupne primitke veće od 7,5 mil. kuna. Obveznik poreza na dohodak može postati obveznik poreza na dobit i ukoliko od porezne uprave to, iz određenih razloga, sam zatraži.

3.2. Osnovne poslovne knjige obrtnika

S obzirom na vrstu poreza, obrtnike dijelimo na - obveznike poreza na dohodak („*dohodaše*“) te na - obveznike poreza na dobit („*dobitaše*“) pa se tako razlikuju i njihove poslovne knjige. Obzirom da je tema ovog rada obrtnik - obveznik poreza na dohodak, u nastavku će više biti riječi o porezu na dohodak.

Tablica 1. Poslovne knjige obrtnika

OSNOVNE POSLOVNE KNJIGE	POMOĆNE POSLOVNE KNJIGE
Knjiga primitaka i izdataka Knjiga popisa dugotrajne imovine Evidencija o tražbinama i obvezama Knjiga prometa	Knjiga ulaznih i izlaznih računa Knjiga blagajne Knjiga inventara
KNJIGOVODSTVENE ISPRAVE	
Primka Temeljnica Obračun plaće - isplatne liste JOPPD obrasci Nalozi za službena putovanja Uplatnice/Isplatnice i sl.	

Izvor: Žager i Dečman, 2015., str. 291

Kao što je prikazano u Tablici 1, obvezne poslovne knjige obrtnika su: Knjiga primitaka i izdataka, Knjiga prometa, Evidencije o tražbinama i obvezama te Popis dugotrajne imovine i

u njima se detaljno i sustavno iskazuju svi poslovni događaji u određenom obračunskom razdoblju (Žager i Dečman, 2015., str. 291).

Uz prethodno navedene poslovne knjige, oni obrtnici koji su u sustavu PDV-a vode još i Knjige ulaznih i izlaznih računa te u trgovini i Popis robe, a do kraja veljače dužni su predati godišnju prijavu poreza na dohodak za prethodnu poslovnu godinu.

3.2.1. Knjiga primitaka i izdataka

Knjiga primitaka i izdataka najvažnija je poslovna knjiga obrtnika te predstavlja podlogu za određivanje dohotka i iznos porezne obveze (Žager i Dečman, 2015., str. 292). U nju su uneseni svi poslovni primici i poslovni izdaci određenog obračunskog razdoblja, pri čemu je potrebno napomenuti da primitak i poslovni primitak nemaju isto značenje kao ni izdatak i poslovni izdatak. Pod pojmom poslovnih primitaka i poslovnih izdataka podrazumijevaju se samo porezno priznate transakcije temeljem kojih se utvrđuje dohodak obrtnika, a propisane su već spomenutim Zakonom.

Uvažavajući navedeni Zakon, pod pojmom poslovnih primitaka podrazumijevaju se sva dobra, npr. novac, stvari, materijalna prava i slično, koja je obrtnik u određenom poreznom razdoblju ostvario temeljem svoje djelatnosti. Analogno tome, pod pojmom poslovnih izdataka podrazumijevaju se svi odljevi dobara tijekom obračunskog razdoblja u svojstvu ostvarivanja poslovnih primitaka, a podrazumijevaju one izdatke koji su u neposrednoj vezi s obavljanjem djelatnosti (Markota Lj., 2020., str. 27.).

Poslovni primici priznaju se u visini tržišne vrijednosti dok se poslovni izdaci priznaju po nabavnoj cijeni ili cijeni koštanja (NN 10/17-289, Pravilnik o porezu na dohodak, čl. 20.).

Postoji različitost između poslovnih primitaka i izdataka u kontekstu priznavanja, odnosno neki poslovni primici i izdaci prilikom priznavanja imaju stvarni novčani tok, a neki nemaju. One poslovne primitke, odnosno izdatke koji prilikom priznavanja nemaju novčani tok nazivaju se primicima ili izdacima u naravi.

Neki od primjera novčanih primitaka su primici po osnovi prodaje proizvoda ili usluga za koje je obrt registriran, dok se kao primjer primitaka u naravi ističe otpis obveza, otpis potraživanja iz osobnih razloga i slično.

Što se tiče poslovnih izdataka, neki od primjera poslovnih izdataka su izdaci za nabavu sirovina, materijala, izdaci za plaće radnika i slično.

U sklopu poslovnih knjiga obrtnika koji su obveznici poreza na dohodak potrebno je spomenuti dva načela prema kojima se vode poslovne knjige:

1. načelo blagajne, odnosno sustav vođenja jednostavnog knjigovodstva
2. načelo nastanka događaja, odnosno sustav vođenja dvojnog knjigovodstva

Obrtnici koji vode poslovne knjige prema načelu blagajne, što znači da poslovni događaj evidentiraju kada prime ili isplate novac (po osnovi tog događaja), a ne kad taj poslovni događaj nastane. Izuzetak od prethodnog navedenog, predstavljaju izdaci za nabavu dugotrajne imovine. Oni se ne priznaju u trenutku plaćanja, nego se priznaju postupno kroz obračun amortizacije.

Prethodno navedeni poslovni primici i poslovni izdaci trebaju biti uneseni u Knjigu primitaka i izdataka, a njen oblik propisuje Zakon, odnosno Pravilnik o porezu na dohodak.

Kao što je prikazano na slici 1., Knjiga primitaka i izdataka mora sadržavati sve najvažnije podatke o obrtniku, datume transakcija, dokument (račun, ugovor ili sl.) na temelju kojeg su podaci uneseni te primici i izdaci koji su podijeljeni u tri skupine, a to su „gotovina“, „žiro-račun“ i „u naravi“. Također je predviđeno posebno iskazivanje poreza na dodanu vrijednost za one obrtnike koji nisu u sustavu poreza na dodanu vrijednost (u nastavku teksta PDV). Za one obveznike koji su istovremeno u sustavu dohotka i u sustavu PDV-a, iznos PDV-a ne predstavlja poslovni primitak ili izdatak pa sukladno tome niti neće utjecati na utvrđivanje dohotka.

Slika 1. Knjiga primitaka i izdataka

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU														
1. NAZIV DJELATNOSTI										ŠIFRA DJELATNOSTI				
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI														
3. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA														
4. OIB PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI														
II. PODACI O PRIMICIMA														
REDNI BROJ	NADNEVAK PRIMITKA / IZDATKA	BROJ TEMELJNICE	OPIS ISPRAVA	PRIMICI			PDV U PRIMICIMA	UKUPNI PRIMICI	IZDACI			PDV U IZDACIMA	IZDACI IZ ČI. 33. st. 1. t. 1. IS.	UKUPNO DOPUŠTENI IZDACI
				U GOTOVINI	NA ŽIRO-RAČUN	U NARAVI			U GOTOVINI	PUTEM ŽIRO RAČUNA	U NARAVI			
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (5+6+7-8)	10	11	12	13	14	15 (10+11+12-13-14)

Izvor: propisani obrazac Porezne uprave, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/KPI.pdf

3.2.2. Knjiga popisa dugotrajne imovine

Druga poslovna knjiga koju vode obrtnici u sustavu poreza na dohodak, prikazana na Slici 2., jest knjiga Popisa dugotrajne imovine. U navedenu knjigu unosi se sva dugotrajna imovina koja je obrtniku na raspolaganju te koja se nalazi u njegovu vlasništvu. Svrha navedene poslovne knjige je utvrđivanje troškova amortizacije, a isti se u KPI unose kao izdatak u naravi. Vodeći se aktualnim propisima u knjigu popisa dugotrajne imovine unosi se samo ona imovina čija je pojedinačna vrijednost veća od 3.500,00 kuna i vijeka trajanja duljeg od jedne godine. U slučaju kada je vrijednost nabavljene dugotrajne imovine manja od 3.500,00 kuna, taj iznos direktno predstavlja izdatak u KPI. Kod knjige popisa dugotrajne imovine, imovina se pojedinačno evidentira po redu nabave. Kod dugotrajne materijalne imovine ista se evidentira nakon osposobljavanja sredstva za rad, neovisno je li iznos fakture plaćen, dok se prilikom unosa dugotrajne nematerijalne imovine poštuje načelo blagajne, što predstavlja da će se unos nekog prava ili licence izvršiti tek kada je plaćena.

Osim što knjiga popisa dugotrajne imovine služi za kontrolu imovine, ona je vrlo važna i korisna budući se temeljem tih evidentiranja utvrđuje i iznos amortizacije. Isti se krajem obračunskog razdoblja unosi u KPI kao izdatak u naravi i za taj se iznos umanjuje iznos dohotka. U kontekstu amortizacije, potrebno je spomenuti da se priznaje samo ona amortizacija koja se odnosi na imovinu navedenu u obrascu popisa dugotrajne imovine. Način obračuna amortizacije kod obrtnika istovjetan je obračunu amortizacije kod drugih pravnih osoba odnosno poduzeća.

Osnovicu za obračun amortizacije predstavlja nabavna vrijednost, odnosno trošak nabave. U skladu s naprijed spomenutim propisima, nabavnu vrijednost dugotrajne imovine čini cijena proizvoda koja se umanjuje za eventualni popust koji mora biti iskazan na računu, carinu i uvozne pristojbe, nepovratni porezi, izdaci za pripremanje prostora, izdaci za instaliranje opreme, prijevoz i svi ostali izdaci koji se odnose na uspostavu nabavljenog sredstva u stanje spremno za rad.

Stope amortizacije prikazane u tablici 2., propisane su Zakonom o porezu na dobit.

Tablica 2. Porezno priznate stope amortizacije

VRSTA IMOVINE	VIJEK TRAJANJA (godine)	AMORTIZACIJA (%)
Građevinski objekti	20	5
Osobni automobili i osnovno stado	5	20
Nematerijalna imovina, oprema i mehanizacija	4	25
Računala, računalna oprema i programi, mobilni telefoni i oprema za računalne mreže	2	50
Ostala imovina	10	10

Izvor: Prilagođeno prema: Zakon o porezu na dobit, NN 143/14, čl. 12.

Kao i svaki drugi poduzetnik i obrtnik ima mogućnost udvostručiti navedene stope amortizacije. Ako obrtnik amortizaciju obračunava u nižem iznosu od porezno priznatog, onda se i taj niži iznos porezno priznaje. Kao za sve druge pa tako i za obrtnike porezno je priznata linearna metoda obračuna amortizacije, a stope su prikazane u gornjoj tablici. Amortizacijom se postepeno umanjuje knjigovodstvena vrijednost imovine sve dok sredstvo do kraja nije otpisano. U slučaju prodaje imovine koja nije u cijelosti otpisana, ostatak knjigovodstvene vrijednost imovine također se prenosi u KPI kao izdatak u naravi.

U knjizi Popisa dugotrajne imovine, imovinu je potrebno pratiti od dana nabave do trenutka potpunog otpisa ili otuđenja. U pravilu, dugotrajna imovina predstavlja vrlo vrijedan i značajan resurs kod svakog poduzetnika i u skladu s time je knjiga Popisa dugotrajne imovine posebno važna, kako za obrtnike, tako i za Poreznu upravu i to posebno kada se provodi kontrola amortizacije na temelju koje se umanjuje iznos dohotka.

Slika 2. Popis dugotrajne imovine

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU										
1. NAZIV DJELATNOSTI										
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI										
3. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA										
4. OIB PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI										
II. PODACI O DUGOTRAJNOJ IMOVINI										
R. br.	NAZIV STVARI ILI PRAVA	ISPRAVA/BROJ NADNEVAK	NABAVNA VRIJEDNOST	KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	VIJEK TRAJANJA	STOPA OTPISA	IZNOS OTPISA	KNJIGOV. VRIJED. STVARI ILI PRAVA NA KRAJU GODINE	AOP OZNAKA DUG. IMOV. 1	DATUM OTUĐENJA DUG. IMOV.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Izvor: propisani obrazac Porezne uprave, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/DI.pdf

3.2.3. Evidencija o tražbinama i obvezama

Sljedeća poslovna knjiga koju vode obrtnici koji su u sustavu poreza na dohodak je Evidencija o tražbinama i obvezama i u nju se upisuju se ulazni i izlazni računi radi lakšeg upravljanja naplatom i plaćanja obaveza. Evidencija o tražbinama i obvezama oduvijek je bila sastavni dio poslovnih knjiga samo se kroz vrijeme promijenio i prilagodio njen sadržaj. Uz kontrolu poslovanja s kupcima i dobavljačima, posebno u segmentu naplate potraživanja i podmirenja obveza, danas Evidencija o tražbinama i obvezama služi, između ostalog i za kontrolu obračuna PDV-a. U navedenu knjigu, prikazanu na slici 3., redom se unose svi ulazni i izlazni računi, a vodi se prema načelu jednostavnog knjigovodstva, što podrazumijeva da se vodi po principu stavki bez protustavki. Kao i kod ostalih poslovnih knjiga obrtnika i kod ove knjige se sistematizacije provode na temelju propisanog obrasca. Iz evidencije o tražbinama i obvezama vidi se podmirenost obveza (koliko dugujemo), odnosno jesu li i u kojoj mjeri naplaćena potraživanja (koliko nam je plaćeno). Informacije o naplati potraživanja i plaćanja obveza između ostalog su iznimno važne za kontroliranje podataka iz Knjige primitaka i izdataka. Ono što je iznimno važno kako za svakog poduzetnika tako i za obrtnika jest imati pravovremene informacije o potraživanjima i obvezama. Sve naprijed navedeno upućuje na činjenicu kako bi obrtnik navedenu evidenciju vodio i da nije zakonski propisana kao obvezna.

Kada je obrtnik obveznik PDV-a, naprijed navedene evidencije o tražbinama i obvezama mora voditi sukladno Zakonu o porezu na dodanu vrijednost. Obrtnik je u sustav PDV-a

dužan ući ili silom zakona ili u slučaju kada mu je prag prometa u prethodnoj godini veća od 300.000,00 kuna (bez PDV-a). Pod određenim uvjetima, opet zakonski propisanim, izađi iz navedenog sustava može se samo na kraju godine.

Zakonom, odnosno Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost, uz prethodno navedeno, propisani su i obvezni obrasci i evidencije u koje se upisuju određeni podaci, a to su Knjiga ulaznih i Knjiga izlaznih računa, a one, kao i ostale poslovne knjige, moraju sadržavati niže navedene podatke:

- „redni broj dokumenta (broj ulaznog ili izlaznog računa),
- naziv kupca ili dobavljača s pripadajućim OIB-om,
- broj računa i datum njegovog izdavanja,
- vrijednost, odnosno osnovica,
- iznos PDV-a i ukupan iznos vrijednosti neoporezivih isporuka“ (NN 134/15; 120/16, Zakon o računovodstvu).

Slika 3. Evidencija o tražbinama i obvezama

I. OPĆI PODACI O POREZOM OBVEZNIKU											
1. NAZIV DJELATNOSTI								ŠIFRA DJELATNOSTI			
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI											
3. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA											
4. OIB PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI											
II. PODACI O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA											
RED. BROJ	KUPAC/ DOBAVLJAČ	IZLAZNI RAČUNI					ULAZNI RAČUNI				
		BROJ	NADNEVAK	IZNOS	NAPLAĆENO		BROJ	NADNEVAK	IZNOS	ULAZNI RAČUNI	
					NADNEVAK	IZNOS				NADNEVAK	IZNOS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Izvor: propisani obrazac Porezne uprave, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/TO.pdf

3.2.4. Knjiga prometa - KPR

Knjiga prometa, prikazana na Slici 4., posljednja je poslovna knjiga koju vode obrtnici u sustavu poreza na dohodak. Ona služi unosu dnevnih prometa ostvarenih prodajom određenih proizvoda ili usluga. U navedenu se knjigu krajem dana unose primici u gotovini (ili čekovima koji predstavljaju ekvivalent novcu), a njezin izgled i sadržaj uređen je poreznim propisima. Knjiga prometa mora sadržavati sljedeće:

- „datum primitka,
- broj i vrstu dokumenta,
- iznos naplaćen u gotovini i/ili čekovima,
- ukupan naplaćeni iznos“ (NN 10/17-289, Pravilnik o porezu na dohodak, čl. 36. st. 3.).

U slučajevima kada obrtnici obavljaju trgovinu na malo na različitim prodajnim mjestima, dužni su voditi zasebne knjige prometa. Prodaja koja je naplaćena za gotovinu bilježi se u knjizi prometa dok se prodaja koja je obavljena s odgodom plaćanja evidentira u knjizi evidencije o tražbinama i obvezama. Zbrojenim podacima iz obje knjige, dolazi se do podataka o ukupnom ostvarenom prometu u nekom obračunskom razdoblju, a on služi za dodatnu kontrolu utvrđenog dohotka.

Obrtnik koji nije obveznik poreza na dodanu vrijednost te koji ima prodaju na samo jednom prodajnom mjestu, podatke o gotovinskoj prodaji upisuje izravno u KPI, a ujedno vodi i evidenciju o gotovinskom prometu prema posebnom zakonu, nije obvezan voditi knjigu prometa.

Informacija o gotovinskom prometu mora postojati neovisno o tome na kojem mjestu, odnosno u kojoj poslovnoj knjizi se evidentira, zbog informacije o količini dnevnog gotovinskog prometa budući da se time osigurava praćenje gotovine, što je zasigurno važno svakom poduzetniku pa tako i obrtniku.

Slika 4. Knjiga prometa

I. OPĆI PODACI O POREZOM OBVEZNIKU						
1. NAZIV DJELATNOSTI				ŠIFRA DJELATNOSTI		
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI						
3. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA						
4. OIB PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI						
II. PODACI O POSLOVNOJ JEDINICI						
1. NAZIV						
2. ADRESA						
RED. BROJ	NADNEVAK	BROJ TEMELJICE	OPIS ISPRAVA O PRIMICIMA U GOTOVINI	IZNOS NAPLAĆEN U GOTOVINI / ČEKOVIMA	IZNOS NAPLAĆEN BEGOTOVINSKIM PUTEM	UKUPNO NAPLAĆENI IZNOS
1	2	3	4	5	6	7 (5+6)

Izvor: propisani obrazac Porezne uprave, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/KPR.pdf

Svi prethodno spomenuti obrasci, propisane su evidencije u poslovanju nekog obrta i međusobno su povezane.

U slučaju prethodno navedenog, odnosno kada se govori da su poslovne knjige međusobno povezane te da postoji logična i matematička usklađenost između njih, govori se o prvoj, formalnoj pretpostavci ispravnosti zapisa u knjigama, a to je izuzetno važno jer se temeljem podataka iz poslovnih knjiga obrtnika izrađuje godišnja porezna prijava na dohodak koja bi se mogla nazvati i „završnim računom obrtnika“ (Žager i Dečman, 2015., str 314).

3.3. Specifične poslovne evidencije obrtnika

Pod pojmom poslovnih knjiga podrazumijevaju se knjigovodstvene evidencije o podacima poduzetnika i njegovog poslovanja, dužan ih je voditi svaki poduzetnik, propisanog su izgleda i pripadaju skupini javnih isprava.

Kako je u prethodnim poglavljima već spomenuto, odluci o otvaranju obrta, uz ostalo, zasigurno pridonosi i jednostavnost vođenja poslovnih knjiga. No, u stvarnosti, odnosno praksi, a zavisno i od same djelatnosti, uz osnovne poslovne knjige opisane u prethodnom poglavlju - Knjigu primitaka i izdataka, Knjigu ulaznih i izlaznih računa, Evidenciju o tražbinama i obvezama te Popisa dugotrajne imovine, i ako izuzmemo „paušaliste“ koji vode

samo Knjigu prometa, postoji još nekoliko poslovnih knjiga, evidencija i isprava koje služe kao podloga osnovnim knjigama i zakonski su propisane, pod nazivom pomoćne knjige, a služe za evidentiranje i praćenje poslovanja te nadzora.

U skupinu pomoćnih knjiga pripadaju:

- Knjiga ulaznih i izlaznih računa,
- Knjiga blagajne te
- Knjiga inventara.

Uz sve naprijed spomenute Knjige, evidencije i obrasce, na primjer, obrtnici ugostitelji, uz osnovne poslovne knjige vodeći se Općim poreznim zakonom (NN 42/2020), i Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 85/2015), dužni voditi Knjigu inventara, Knjigu gostiju, Knjigu žalbe, Evidenciju o radnom vremenu, a u trgovačkoj djelatnosti, prema Zakonu o trgovini (NN 71/94, Pravilnika o dopunama i izmjenama pravilnika o obliku i načinu vođenja Trgovačke knjige) i Trgovačku knjigu, Popis robe, Knjigu kalkulacija i slično. U građevinskoj djelatnosti posebnost je Građevinski dnevnik kojeg propisuje Pravilnik o uvjetima i načinu vođenja građevinskog dnevnika (NN 142/13).

U nastavku rada bit će navedeno nekoliko najznačajnijih pomoćnih poslovnih knjiga, knjigovodstvenih evidencija i isprava, odnosno one koje su zajedničke gotovo svim poduzetnicima, odnosno samostalnim obveznicima, neovisno pripadaju li skupni obveznika poreza na dohodak ili dobit.

Knjige ulaznih i izlaznih računa

Knjiga ulaznih računa, kao pomoćna poslovna knjiga služi za evidentiranje svih računa zaprimljenih od raznih dobavljača za kupljenu sirovinu, materijal, za obavljene usluge i slično te se u nju unose redosljedom zaprimanja, a služi kontroli knjiženja. Dužni su je voditi i propisana je za obveznike koji su u sustavu PDV-a (NN 121/19, Zakon o PDV-u, čl. 85. st. 10.).

Slika 5. Knjiga ulaznih računa

Obrazac U-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNOSTI
 PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJ)

(PDV ID. BR./ OIB)

KNJIGA PRIMLJENIH (ULAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

RED. BROJ	R A Č U N			DOBAVLJAČ (POPUŠTATELJ DOBARA ILI USLUGA)					PRETPOREZ						
	BROJ	DATUM	NAZIV - IME I PREZIME I KOD ZA POREZNU OBVEZNIKU	PDV ID. BR. / OIB	POREZNA OBRNOVICA			UKUPNE IZNOS RAČUNA S PDV-OM	UKUPNO	5%		13%		25%	
					3%	13%	25%			MOŽE SE OIBITI	NE MOŽE SE OIBITI	MOŽE SE OIBITI	NE MOŽE SE OIBITI	MOŽE SE OIBITI	NE MOŽE SE OIBITI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10(1)+10(2)+10(3)+10(4)	11	12	13	14	15	16

Izvor: propisani obrazac Porezne uprave, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DODANU%20VRIJEDNOST/U-RA.pdf

Knjiga izlaznih računa, isto je tako pomoćna poslovna knjiga u koju se evidentiraju svi računi izdani kupcima za izvršene usluge, robu, materijal ili slično.

Slika 6. Knjiga izlaznih računa

Obrazac I-RA

POREZNI OBVEZNIK:

(NAZIV/IME I PREZIME)

(ADRESA: MJESTO, ULICA I BROJ)

(BROJČANA OZNAKA (ŠIFRA) DJELATNOSTI
 PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJ)

(PDV ID. BR. / OIB)

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH RAČUNA)

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

RED. BROJ	R A Č U N			K U P A C (PRIMATELJ DOBARA ILI USLUGA)		NE POSREĐUJE OPREZIVANJE I OSLOBODBENO PDV-A											OPREZIVO										
	BROJ	DATUM	NAZIV - IME I PREZIME I KOD ZA POREZNU OBVEZNIKU	PDV ID. BR. / OIB	PDV ID. BR. / OIB	IZDANJE (PDV-OM)	TIZDANJE	PAREZNE	OBNOVICA	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	DOBARA U	3%		10%		25%	
																						OBRNOVICA	POREZ	OBRNOVICA	POREZ	OBRNOVICA	POREZ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	

Izvor: propisani obrazac Porezne uprave, [https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Obrasci/Knjiga%20izdanih%20\(izlaznih%20ra%20C4%8Duna\)%20\(21.06.2013.\).pdf](https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Obrasci/Knjiga%20izdanih%20(izlaznih%20ra%20C4%8Duna)%20(21.06.2013.).pdf)

Knjiga blagajne

Knjiga blagajne jedna je od pomoćnih i vrlo čestih analitičkih evidencija, budući da gotovo i ne postoji poduzetnik, odnosno obrtnik koji više ili manje ne posluje s gotovim novcem. Sastavni dio spomenute Knjige je i blagajnički izvještaj. U njoj su prikazane sve isplate u gotovini i vodi se za svaku obračunsku godinu. Namijenjena je praćenju i nadzoru poslovanja gotovinom, što posebno zavisi i o samoj djelatnosti i upotrebi gotovog novca. Knjiga blagajne može se voditi tjedno ili mjesečno (ovisno o poslovnoj odluci), a stranice moraju biti numerirane. Nije formalno propisan izgled, ali ipak treba sadržavati podatke o rednom broju, razdoblju, datumu uplate/isplate, iznos primitka/izdatka te početno i završno stanje. Obvezan prilog čine također numerirane uplatnice i isplatnice (NN 124/14, Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu).

Odluku o visini blagajničkog maksimuma poduzetnik određuje sam, internom odlukom i ovisno o djelatnosti i potrebama, ali najviše do propisanog iznosa, koji opet ovise o veličini samog obveznika. Za mikro poduzetnike i fizičke osobe to je 10.000,00 kn, male poduzetnika 50.000,00 kn, srednje 80.000,00 kn itd. (NN 144/21, Pravilnik o fiskalizaciji u prometu gotovinom, čl. 41. st. 3.)

Slika 7. Blagajnički izvještaj

The image shows a blank form for a cash register report. At the top, it says 'Blagajničko izvješće od do 20... god.'. Below this is a large table with columns: 'Dan', 'Iznos', 'Opis', 'Primitak', 'Isplata', and 'Završno stanje'. Below the main table are several smaller sections: 'KOD', 'BROJ', and 'IZNOS' with sub-columns; a section for 'Prilogi' (Attachments) with a list of items and checkboxes; and a section for 'Opis' (Description) with a large text area. At the bottom, there are fields for 'Priloga' and 'Kodovi'.

Izvor: NN, <https://e-trgovina.nn.hr/tiskanice/i-tiskanice-za-uredsko-poslovanje>

Obračun plaće i JOPPD obrazac

Obračun plaće i njen sadržaj propisan je Zakonom o radu (NN 93/14, Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine, čl. 2.) pa tako isplatna lista mora sadržavati osnovne podatke o poslodavcu - ime, prezime, OIB i adresu te broj poslovnog računa, o radniku isto tako - ime, prezime, OIB, adresu te broj tekućeg računa i naziv banke. Nadalje, mora sadržavati razdoblje tj. mjesec za koji je plaća obračunata te podatke o satima rada i ostale podatke (osnovicu, godišnji odmor, blagdan, neradni dani, plaćeni dopust i slično), temeljem kojih se izračunava iznos plaće. Isto tako, moraju biti iskazani doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje te obračunat porez i eventualni prirez. Poslodavac je dužan obračunati i isplatiti plaću do 15. u mjesecu za prethodni mjesec te radniku uručiti pisani obračun, odnosno isplatnu listu (Zakon o radu, NN 93/14, Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine, čl. 2. te Zakon o porezu na dohodak, čl. 27).

Nadalje, na sam dan isplate ili najkasnije u roku od 24 sata, dužan je podnijeti Poreznoj upravi obrazac „Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja“, odnosno JOPPD obrazac, tj. evidenciju o isplaćenim primicima po osnovi nesamostalnog rada i obračunatom i uplaćenom porezu. Ovim obrascem objedinjeno je nekoliko dotadašnjih, pojedinačnih obrazaca - ID, IDD, IP, R-Sm (NN 79/13 Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o porezu na dohodak).

Navedeni obrazac isplatitelj obvezno dostavlja i za ostale vrste primitaka poput dohotka od kapitala, drugog dohotka, dohotka od osiguranja i sl.

Slika 9. JOPPD obrazac

MINISTARSTVO FINANCIJA, POREZNA UPRAVA
 SREDIŠNI REGISTAR OSIGURANIKA
 I Z V J E Š Ć E
 OBRAZAC JOPPD
 - stranica A -
 o primicima, porezu na dohodak i priruču te doprinosima za obvezna osiguranja
 na dan _____

I. OZNAKA IZVJEŠĆA		II. VRSTA IZVJEŠĆA	
III. PODACI O: III.1. PODNOSITELJU IZVJEŠĆA III.2. OBVEZNIKU PLaćANJA			
1. Ime i prezime			
2. Adresa			
3. Adresa elektroničke pošte			
4. OIB			
5. Oznaka poduzetnika			
IV.1. BROJ OSOBA ZA KOJE SE PODNOSI IZVJEŠĆE		IV.2. BROJ REDAKA NA POPISU POJEDINACNIH OSOBA NA SA STRANICI B	
V. PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRACUNANOG PRIHODA POREZNA NA DOHODAK I PRIRUČA POREZNA NA DOPRINOS			
1. Ukupan iznos poreznog prihoda na dohodak i priruču poreza na dohodak, po osnovi nesamostalnog rada (I.1.1. + 2.)			
1.1. Ukupan iznos prihoda na dohodak i priruču poreza na dohodak po osnovi dohotka od kapitala			
1.2. Ukupan iznos prihoda na dohodak i priruču poreza na dohodak po osnovi dohotka od uslug i ostalih djelatnosti			
2. Ukupan iznos poreznog prihoda na dohodak i priruču poreza na dohodak po osnovi dohotka od kapitala			
3. Ukupan iznos poreznog prihoda na dohodak i priruču poreza na dohodak po osnovi dohotka od uslug i ostalih djelatnosti			
4. Ukupan iznos poreznog prihoda na dohodak i priruču poreza na dohodak po osnovi dohotka od osiguranja			
5. Ukupan iznos poreznog prihoda na dohodak i priruču poreza na dohodak po osnovi priznata od klijenata i dobavljača drugih dohodaka			
6. Ukupan iznos poreznog prihoda na dohodak i priruču poreza na dohodak po osnovi dohotka od kamata			
VI. PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRACUNANOG DOPRINOSA			
VII.1. DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI			
1. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi radnog odnosa			
2. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi drugog odnosa			
3. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi poduzetničke plaće			
4. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranike za koje se doprinosi uplaćuju izvan posebnih propisa			
5. Ukupan iznos posebnih doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurate u određenoj okolini			
6. Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurate koji se osigunjavaju u posebnim uvjetima			
7. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose			
VII.2. DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE			
1. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi			
2. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi drugog dohotka			
3. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za osiguranike za koje se doprinosi uplaćuju prema posebnim propisima			
4. Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za osobe osigurate koji se osigunjavaju u posebnim uvjetima			
5. Ukupan iznos posebnih doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose			
6. Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi korištenja mirovina			
7. Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje - za osiguranike za koje se doprinosi uplaćuju prema posebnim propisima			
8. Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje - za osiguranike za koje se doprinosi uplaćuju prema posebnim propisima			
9. Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje na radu - za osobe osigurate u određenim okolnostima			
10. Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje na radu - za osobe osigurate u određenim okolnostima			
11. Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose			
12. Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje na radu po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose			
VIII. DOPRINOS ZA ZAPOSILAVANJE			
1. Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje			
2. Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom			
3. Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje po osnovi poduzetničke plaće			
4. Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose			
IX. ISPLAĆENI NEOPOREZIVI PRIMICI			
X. NAPLATA KAMATA ZA DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE			
XI. UKUPAN IZNOS NEOPOREZIVIH PRIMIKA NEREZIDENATA KOJE ISPLAĆUJU NEPROFITNE ORGANIZACIJE DO PROSKAČKE IZNOSA			
XII. PODACI O BROJU OSOBA I NAKNADI UTVRDENOJ SUKLADNO ODREDBAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOSILAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM			
1. Broj osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti			
2. Ime obračunane naknade			

IZVJEŠĆAČ (IME, PREZIME I POTPISE) _____ POTPIŠ OGLAVNINE OSOBE OSIGURANIKA (POKRETNOST)

POTPIŠ OBVEZNIKA PU _____ DATUM PRIJEMKA _____

I. OIB podnositelja izvješća		II. Oznaka izvješća		III. Vrsta izvješća													- stranica B - IV. Redni broj stranice			
2. Slike, skicirani prikazi, perspektive	4. OIB obveznika osiguranja	61. Oznaka osiguranja	71. Oznaka vrste izvješća	1. Oznaka vrste izvješća	2. Oznaka vrste izvješća	3. Oznaka vrste izvješća	4. Oznaka vrste izvješća	5. Oznaka vrste izvješća	6. Oznaka vrste izvješća	7. Oznaka vrste izvješća	8. Oznaka vrste izvješća	9. Oznaka vrste izvješća	10. Oznaka vrste izvješća	11. Oznaka vrste izvješća	12. Oznaka vrste izvješća	13. Oznaka vrste izvješća	14. Oznaka vrste izvješća	15. Oznaka vrste izvješća	16. Oznaka vrste izvješća	17. Oznaka vrste izvješća
5. Slike, skicirani prikazi	5. Broj izvješća	62. Oznaka osiguranja	72. Oznaka vrste izvješća	1. Oznaka vrste izvješća	2. Oznaka vrste izvješća	3. Oznaka vrste izvješća	4. Oznaka vrste izvješća	5. Oznaka vrste izvješća	6. Oznaka vrste izvješća	7. Oznaka vrste izvješća	8. Oznaka vrste izvješća	9. Oznaka vrste izvješća	10. Oznaka vrste izvješća	11. Oznaka vrste izvješća	12. Oznaka vrste izvješća	13. Oznaka vrste izvješća	14. Oznaka vrste izvješća	15. Oznaka vrste izvješća	16. Oznaka vrste izvješća	17. Oznaka vrste izvješća

Izvor: propisani obrazac Porezne uprave, https://www.porezna-uprava.hr/obrazac_joppd/Documents/Obrazac%20JOPPD.pdf

Nalozi za službena putovanja

Putni nalog, prikazan na Slici 10., jedan je od vrlo često korištenih dokumenata svakog poduzetnika. Ispunjava se i obračunava kao dokaz da je radnik upućen na službeni put i troškova koji su u izravnoj vezi s istim te služi kao temelj za knjiženje. Izdacima za službena putovanja smatraju se dnevnice, naknade prijevoza u službene svrhe, troškovi noćenja, cestarine i sl. Da bi putni nalog bio valjan, mora sadržavati precizne podatke - datum izdavanja, ime i prezime osobe koja je upućena na službeni put, mjesto odredišta, svrha, vrijeme kretanja i trajanja putovanja, podatke o prijevoznom sredstvu, ukoliko je riječ o automobilu, marku, registarsku oznaku te početno i završno stanje brojila. Isto tako, obvezni

prilozi putnom nalogu za nastale izdatke su računi (NN 1/17, Pravilnik o porezu na dohodak, čl. 6). Također je obvezno iskazivati ga na JOPPD obrascu.

Slika 10. Nalog za službeno putovanje i obračun putnih troškova

Naziv pravne ili fizičke osobe:		OBRAČUN PUTNIH TROŠKOVA						
Broj putnog naloga:		Za obavljeno službeno putovanje u:						
NALOG ZA SLUŽBENO PUTOVANJE		Na putovanje sam krenula/o dana:						
(ime i prezime osobe koja putuje)		Vratila/o sam se dana:						
Na radnom mjestu:		I. OBRAČUN DNEVNICA		broj sati	broj dnevica	svota dnevnice	ukupna svota dnevica	
Otputovat će dana:		odlazak						povratak
Na službeno putovanje u:		datum	sat	datum	sat	200,00 kn	- kn	
Sa zadatkom:		II. OBRAČUN PRUEVOZNIH TROŠKOVA						
Putovanje može trajati: dana, slovima:		Početno stanje brojila:				Završno stanje brojila:	Kuna/km:	2,00 kn
Za prijevoz se može koristiti:		relacija		prijeđeni kilometri		kuna/km	svota za prijevoz	
marke, registrarske oznake:		od:	do:					
Za ovo službeno putovanje odobrava se isplata predujma putnih troškova u svoti od:		UKUPNO PRUEVOZNI TROŠKOVI:						
Nakon povratka sa službenog puta u roku od:		III. OBRAČUN OSTALIH TROŠKOVA						
treba obaviti obračun ovog putovanja i podnijeti pismeno izvješće o obavljenom zadatku.		UKUPNO OSTALI TROŠKOVI:						
M. P.		IV. OBRAČUN PREDUJMA I NASTALIH TROŠKOVA						
(potpis odgovorne osobe)		Ukupno nastali troškovi na službenom putu				- kn		
		Isplaćeni predujmi				- kn		
		NASTALI TROŠKOVI SU JEDNAKI ISPLAĆENOM PREDUMI!						
		V. IZVJEŠĆE SA SLUŽBENOG PUTOVANJA						
		Potvrđujem da je službeno putovanje prema ovom nalogu obavljeno i isplata se može obaviti.						
		U		dana				
		(podnosiatelj obračuna)		(pregledao likvidator)		(na logodavac isplate)		

Izvor: RRiF, https://www.rrif.hr/obrazac_putnog_naloga-1645-vijest/

3.4. Obilježja i korisnici financijskog izvještavanja obrtnika

Financijski izvještaji temelje se na nastalim poslovnim događajima kao što su nabava sirovina i materijala, prodaja proizvoda ili usluga, isplata plaća i sl. koji su prvo iskazani u poslovnim knjigama te se iz njih unose u financijske izvještaje.

Godišnji financijski izvještaji sastavljaju se istekom poslovne godine te je Zakonom o računovodstvu propisano da se dostavljaju Financijskoj agenciji. Oni predstavljaju stvarno stanje u poslovanju i trebaju biti istinito i točno ispunjeni. Sadržaj, način i opseg njihovog sastavljanja propisuje Zakon o računovodstvu, Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja (MSFI), Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) ako se radi o velikim poduzetnicima, odnosno Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja (HSFI) ukoliko se radi

o malim i srednjim poduzetnicima te Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja.

3.4.1. Korisnici financijskih izvještaja

Pod korisnicima financijskih izvještaja podrazumijevaju se sve one zainteresirane strane koje temeljem podataka iz istih donose neke poslovne odluke ili ih koriste za obradu pa se tako korisnicima smatraju trenutni ili mogući ulagači, kreditne institucije, kupci i dobavljači i naravno državne institucije. Svatko od navedenih ima različite interese.

Samom poduzetniku interes je sigurnost, uspješnost i održivost poslovanja, uz ostvarivanje dobiti.

Potencijalne ili postojeće ulagače zanima hoće li poduzetnik ostvariti dobit ili gubitak, odnosno cilj im je zarada od ulaganja.

Bankama je interes sigurnost poslovanja, odnosno primarno je li poduzetnik sposoban pravovremeno otplaćivati kredit. Kreditne institucije najčešće ispituju bonitet društva, što u prijevodu opet znači analizirati financijske izvještaje.

Interes kupaca je pravodobna i kvalitetna isporuka proizvoda i usluga, a dobavljače zanima za pravovremena naplata svojih potraživanja.

I na kraju, državne institucije – porezna uprava zbog naplate poreznih davanja, instituti, zavodi, agencije, sudovi i sl. Svaka institucija ima svoje interese te na temelju financijskih izvještaja koristi podatke za svoje potrebe.

Kao što je već naprijed spomenuto, prednosti osnivanja obrta u odnosu na poduzeća su mnoge, kao npr. brže i povoljnije osnivanje i zatvaranje, ali i razne promjene poput adrese, djelatnosti, podizanje gotovine s računa na jednostavniji način, plaćanje poreza na dohodak i poreza na dodanu vrijednost u trenutku kada je roba ili usluga stvarno i naplaćena. Istovremeno, izdatak nastaje onog trenutka kada je roba ili usluga plaćena dobavljaču. Postoje naravno, i neki nedostaci - pojedine djelatnosti ne mogu se registrirati ukoliko osoba koja otvara obrt nema odgovarajuću stručnu spremu ili ne zaposli osobu s tom spremom, dok prilikom otvaranja tvrtke to ne predstavlja nikakav problem.

Stoga se u ovom poglavlju detaljnije opisuju sve specifičnosti računovodstva i financijskog izvještavanja obrtnika.

3.5. Utvrđivanje dohotka i sastavljanje godišnje prijave poreza na dohodak

Dohodak koji se ostvaruje obavljanjem obrtničke djelatnosti i djelatnosti slobodnog zanimanja definira se kao razlika poslovnih primitaka i izdataka nastalih tijekom obračunskog razdoblja te su evidentirani u knjizi primitaka i izdataka. Obrtnici koji su obveznici poreza na dohodak podnose godišnju prijavu poreza na dohodak na propisanom obrascu - DOH.

Dohodak kod obrtnika nije i ne mora nužno biti i osnovica za plaćanje poreza na dohodak, obzirom da zakon dopušta razne porezne olakšice kojima obrtnik može umanjiti dohodak. Olakšice koje obrtnici mogu koristiti kako bi umanjili dohodak su:

- „plaće novozaposlenih radnika za iznos isplaćenih plaća i uplaćenih doprinosa na plaće novozaposlenih radnika,
- državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja te nagrade učenicima za vrijeme prakse,
- državne potpore za obrazovanje i izobrazbu koje se odnose na izdatke za školovanje ili stručno usavršavanje zaposlenika te samih obrtnika,
- izdaci za istraživanje i razvoj u visini stvarnih izdataka koji se primjerice odnose na plaće zaposlenih na projektu, utrošeni materijal za potrebe projekta,
- preneseni gubitak“ (HOK, 2021.).

Porezna obveza obrtnika utvrđuje se na slijedeći način. Razlika poslovnih primitaka i poslovnih izdataka predstavlja dohodak. Dohodak umanjen za porezne olakšice daje dohodak ili gubitak nakon olakšica. Razlika dohotka ili gubitka nakon olakšica i osobnog odbitka predstavlja poreznu osnovicu na koju se plaća porez na dohodak te može biti prirez. Na kraju se dobiva porezna obveza obrtnika. Razlika porezne obveze obrtnika i uplaćenih predujmova poreza na dohodak tijekom poslovne godine predstavlja konačnu poreznu obvezu obrtnika koja može biti pozitivna i negativna. Ako je konačna porezna obveza obrtnika pozitivna, tada je on dužan uplatiti razliku poreza, a ukoliko je negativna, tada može zatražiti povrat preplaćenog poreza ili ga iskoristiti kao predujam za slijedeće obračunsko razdoblje.

Temeljem Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak (NN 10/2017), obrtnici, kao i drugi obveznici poreza na dohodak, uz obrazac prijave poreza na dohodak, obvezno dostavljaju i sljedeće dokumente:

- a) obrazac popisa dugotrajne imovine
- b) izvadak iz poslovnih knjiga u kojem su sadržani podaci o ukupnim poslovnim primicima i izdacima s time da je potrebno posebno iskazati specifične primitke i izdatke kao što su primjerice reprezentacija, premije osiguranja i slično
- c) ostale isprave, odnosno dokaze o olakšicama

Navedena porezna prijava podnosi se Poreznoj upravi prema mjestu stanovanja poreznog obveznika do 28.2. tekuće godine za prethodnu.

Poslovni primici i izdaci kao podloga za utvrđivanje dohotka

Kao što je ranije navedeno, obrtnici su u pravilu obveznici poreza na dohodak te sukladno tome vode poslovne evidencije vodeći se pripadajućim poreznim propisima, prvenstveno Zakonom i Pravilnikom o porezu na dohodak. Tijekom poslovne godine obrtnici imaju dužnost evidentirati nastale poslovne događaje koristeći načelo blagajne. Spomenuto načelo naplaćene ili plaćene realizacije pretpostavlja da se dohodak utvrđuje kao razlika poslovnih primitaka i izdataka pri čemu je iznimno važno razlikovati ukupno nastale primitke od poslovnih, porezno priznatih primitaka koji se unose u KPI. U skladu s navedenim, ukupni odljevi sredstava obrtnika neće nužno biti prikazani i kao poslovni izdaci u spomenutoj evidenciji.

Pod pojmom primitaka podrazumijevaju se dobra kao što su novac, stvari, prava ili usluge koje porezni obveznik ostvaruje od rada, odnosno obavljanjem djelatnosti, od imovine ili imovinskih prava i sl., dok se pod pojmom poslovnih primitaka podrazumijevaju dobra koja obveznik ostvaruje obavljanjem obrtničke djelatnosti ili djelatnosti slobodnih zanimanja u tijeku određenog poreznog razdoblja.

Poslovni izdaci odnose se na odljev dobara koji je obavljen zbog ostvarivanja poslovnih primitaka. Kako bi se navedeni primici i izdaci priznali, oni se moraju temeljiti na vjerodostojnim ispravama i moraju biti međusobno uvjetovani, a to podrazumijeva da mora

postojati dokaz o nastanku poslovnog događaja na temelju kojeg će se nastale transakcije evidentirati u poslovnim knjigama obrtnika.

Poslovni primici i izdaci dijele se na novčane i nenovčane primitke i izdatke. Navedeni novčani primici mogu biti u gotovini ili na žiroračunu. Kada je plaćanje izvršeno novcem potrebno je definirati trenutak nastalih primitaka i izdataka, a kada je naplata ili plaćanje izvršeno gotovim novcem tada je relevantan dan stvarne naplate ili plaćanja, a ne dan kada se novac polaže ili je podignut sa žiroračuna. Kao što je prethodno navedeno, osim novčanih primitaka i izdataka postoje i nenovčani primici i izdaci. Primici koji nisu novčani, utvrđuju se prema tržišnoj vrijednosti, dok se nenovčani izdaci utvrđuju prema nabavnoj cijeni.

Govoreći o uvjetima priznavanja novčanih primitaka i izdataka, u nastavku će biti navedeno kada su primici naplaćeni, odnosno kada su izdaci isplaćeni.

Primici su naplaćeni u trenutku kada je uplata primljena na račun u banci ili FINI, kada je za naplatu primljen pokriven ček, kada je mjenica naplaćena ili indosirana, zatim naplatom na račun ako je naplaćeno kreditnom karticom te u trenutku kada su ispunjeni propisani uvjeti u slučaju naplate prebijanjem, asignacijom ili cesijom.

Nasuprot tome, izdaci su isplaćeni kada ovlaštena organizacija za platni promet (FINA, banke) izvrši primljeni nalog za plaćanje, u trenutku predaje čeka, u trenutku prijenosa ili naplate mjenice, zatim plaćanjem sa žiro-računa ukoliko je plaćeno kreditnom karticom te kada su ispunjeni propisani uvjeti u slučaju plaćanja prijebom, asignacijom ili cesijom.

S obzirom da svako povećanje novčanih sredstava neće ujedno utjecati na povećanje dohotka, posebnu pažnju treba obratiti na identifikaciju primitaka koji su u skladu s poreznim propisima porezno priznati, odnosno na poslovne primitke koji se temelje na odredbama zakonskih propisa o porezu na dohodak te koji povećavaju dohodak samostalne djelatnosti. Uz poslovne primitke postoje i poslovni izdaci koji umanjuju dohodak samostalne djelatnosti.

Poslovni primici koji povećavaju dohodak samostalne djelatnosti su:

- a) „Primici po osnovi prodaje dobara i usluga
- b) Primici po osnovi prodaje ili izuzimanja dugotrajne imovine
- c) Primici po osnovi otpisa potraživanja iz osobnih razloga
- d) Primici po osnovi otpisa obveza obrtnika prema dobavljačima
- e) Manjkovi iznad porezno dopuštenih iznosa

- f) Naplaćene kamate
- g) Primici po osnovi svota državne pomoći i poticaja
- h) Ostali primici “ (Porezna uprava, „n.d.“, Primici po osnovi samostalnih djelatnosti).

Poslovni izdaci koji umanjuju dohodak samostalne djelatnosti su:

- a) „Izdatak po osnovi nabave materijala, robe i usluga
- b) Izdatak po osnovi isplate plaće i slično
- c) Izdatak po osnovi otpisa dugotrajne imovine
- d) Izdatak po osnovi prodaje ili izuzimanja dugotrajne imovine
- e) Izdaci po osnovi naknada za troškove obrtnika ili njegovih radnika
- f) Plaćene kamate
- g) Reprezentacija
- h) Izdaci po osnovi članarina, doprinosa, renti
- i) Ostali izdaci “ (Porezna uprava, „n.d.“, Izdaci po osnovi samostalnih djelatnosti)

Primici i izdaci koji se ne smatraju poslovnim primicima i izdacima ne evidentiraju se u Knjizi primitaka i izdataka bez obzira na to što će na žiroračunu biti evidentirani kao uplata ili isplata.

U nastavku su prikazani priljevi i odljevi koji se ne smatraju poslovnim primicima i izdacima (Porezna uprava, „n.d.“, Primici koji se ne smatraju dohotkom)

Poslovnim primicima ne smatraju se:

- a) „Primljeni krediti ili zajmovi
- b) Otpis nenaplativih potraživanja nakon stečaja ili likvidacije dužnika
- c) Pozajmice vlasnika
- d) Kamate na sredstva
- e) Povrat Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanje
- f) Dospjela, ali nenaplaćena potraživanja od kupaca
- g) Prolazne stavke kao što su primici naplaćeni u ime i za račun drugih osoba i slično “

Poslovnim izdacima ne smatraju se:

- a) „Otplate zajmova i kredita
- b) Izdaci za nabavu dugotrajne imovine (osim amortizacije)
- c) Predujmovi poreza na dohodak
- d) Izuzimanje financijske imovine
- e) PDV na vlastitu potrošnju
- f) 70% izdataka reprezentacije
- g) Novčane kazne i svi izdaci koji prelaze porezno dopuštene iznose
- h) Prolazne stavke kao što su izdaci plaćeni u ime i za račun drugih osoba i sl. “

U Knjizi primitaka i izdataka izrazitu pozornost potrebno je usmjeriti na tretman poreza na dodanu vrijednost s obzirom da isti, ovisno o poreznom statusu obrtnika, može i ne mora biti prikazan kao poslovni izdatak. Detaljnije rečeno, kod obrtnika koji su i obveznici poreza na dohodak i poreza na dodanu vrijednost, iznos PDV-a koji se nalazi u plaćenom ulaznom računu ne smatra se poslovnim izdatkom, a kod obrtnika koji su samo obveznici poreza na dohodak iznos plaćenog PDV-a smatra poslovnim izdatkom. Također, kod obrtnika koji su ujedno obveznici poreza na dohodak i poreza na dodanu vrijednost, iznos PDV-a u plaćenim računima ne utječe na visinu ostvarenog dohotka, dok kod obrtnika koji nisu u sustavu PDV-a, vrijednost PDV-a smanjuje dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti.

Prema prethodno navedenom, u knjigu primitaka i izdataka upisuju se primici i izdaci koji se smatraju porezno priznatim te je stoga knjiga primitaka i izdataka osnova za utvrđivanje dohotka i obračun porezne obveze po toj osnovi (Žager i Dečman, 2015., str. 320).

Prijelaz obrtnika iz sustava poreza na dohodak u sustav poreza na dobit

Ovaj rad primarno se bavi obveznicima poreza na dohodak, ali ipak u nastavku ukratko treba spomenuti i obveze u slučaju prijelaza iz sustava poreza na dohodak u sustav poreza na dobit

Kada fizička osoba otvori obrt, ona je prvenstveno obveznik poreza na dohodak, no nakon uhodavanja obrta ima mogućnost, ukoliko procijeni da je to za njega povoljnije, (a važna činjenica je i kojom se djelatnošću bavi), dobrovoljno prijeći u sustav poreza na dobit na

temelju pisane izjave. Isto tako, zakonski je propisana visina primitaka za prijelaz iz *dohodaša* u *dobitaše* pa će u tom slučaju obveznik iz jednog sustava u drugi morati prijeći silom zakona.

Ukoliko je obrtnik dobrovoljno promijenio sustav oporezivanja iz dohotka u dobit, tada u tom sustavu mora ostati najmanje tri godine. Isto tako, obzirom na dobrovoljnu promjenu sustava, ponovno mogu zatražiti vraćanje u sustav poreza na dohodak (pisanom izjavom do kraja obračunske godine), ako ispunjavaju propisane uvjete Zakona o porezu na dobit.

Osim dobrovoljne promjene sustava, postoji i prelazak po sili zakona. U smislu prelaska po sili zakona, prema zadnjim zakonskim izmjenama, da bi obrtnik postao obveznik poreza na dobit u prethodnom poreznom razdoblju mora ostvariti ukupne primitke veće od 7.500.000,00 kn. Kada je ispunjen uvjet za prijelaz iz sustava poreza na dohodak u dobit, a o tome obveznik treba razmišljati već krajem godine, dužan je pisanom izjavom s obrazloženjem i pregledom ostvarenih primitaka, obavijestiti Poreznu upravu. Nakon promjene sustava, plaćanje obveze poreza na dobit počinje početkom obračunskog/poreznog razdoblja.

Kada obrtnik postane obveznik poreza na dobit, obavezan je prijeći iz sustava jednostavnog u sustav dvojnog knjigovodstva te je ujedno obavezan novčanu osnovu zamijeniti obračunskom i dužan je voditi poslovne knjige prema Zakonu o računovodstvu, tj. voditi dnevnik, glavnu i pomoćne knjige. Isto tako, dužan je sastavljati financijske izvještaje te podnijeti prijavu poreza na dobit do zadnjeg dana travnja tekuće za prethodnu godinu.

Isto tako, potrebno je spomenuti i promjenu koja se odnosi na sustav poreza na dodanu vrijednost. Navedena promjena podrazumijeva da obrtnici koji su postali obveznici poreza na dobit po sili zakona mogu nastaviti plaćati PDV prema naplati ili izabrati model plaćanja PDV-a prema izvršenoj isporuci sve dok su im primici prethodne poslovne godine manji od 7,5 mil. kuna. Oni obveznici koji su promijenili sustav silom zakona, dakle oni koji kojima primici prelaze gore navedeni iznos, PDV ne mogu obračunavati prema naplati već prema izvršenoj isporuci.

4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE POSLOVANJA OBRTRNIKA IZ DJELATNOSTI IZVOĐENJA INSTALACIJA ZA GRIJANJE, HLAĐENJE I VENTILACIJU

4.1. Osnovne informacije o obrtu

Obrt TERMO HLAD iz Jakovlja, obiteljski je obrt osnovan 1996. godine. Do umirovljenja vodio ga je otac Mladen, da bi kasnije preuzeo sin Mario Hlad. Osim primarnih vodo i plino-instalaterskih radova, obrt se bavi i prodajom uređaja za grijanje, hlađenje i ventilaciju kao i zastupništvom renomiranih proizvođača navedenih uređaja. Uz vlasnika obrta, zaposlena su još dva djelatnika srednje stručne spreme.

Tablica 3. Opći podaci o poduzetniku

Naziv poduzetnika	Termo Hlad , obrt za trgovinu, uvođenje grijanja, hlađenja i klimatizaciju
Adresa	Jakovlje, Jakovljanska 1
OIB	86043846107
Matični broj (DZS)	91238633 0001
NKD	2007
Djelatnost	432202 – izvođenje instalacija za grijanje, hlađenje i ventilaciju u građevinama

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

Detaljan postupak i uvjeti otvaranja obrta opisan je u drugom poglavlju, a u nastavku rada bit će prikazane poslovne knjige i računovodstvena evidencija tipičnih poslovnih događaja u 2020. godine.

4.2. Poslovne knjige obrta

Kao što je u prethodnim poglavljima spomenuto, financijski izvještaji nastaju na osnovu poslovnih događaja kao što su nabava potrebnog materijala, opreme, uređaja, prodaja proizvoda ili usluga, isplata plaća i sl. te se oni prvo iskazuju u poslovnim knjigama, a istekom poslovne godine u financijskim izvještajima.

Obrt Termo-Hlad primarno se bavi montažom sustava za grijanje i hlađenje i servisiranjem istih pa u sklopu toga ima i prodaju navedenih uređaja. Montaža i servisiranje bojlera, klima uređaja i sl. zahtijevaju i rezervne dijelove istih ili npr. daljinske upravljače. Navedeni obrt u sustavu je poreza na dodanu vrijednost (u nastavku PDV), što znači da za prodanu robu ili uslugu (kod njih je to najčešće i jedno i drugo) ispostavlja račun s iskazanim PDV-om koji se obračunava prema izdanim računima u obračunskom razdoblju, odnosno mjesečno.

4.3. Računovodstvena evidencija tipičnih poslovnih događaja obrta

U nastavku rada prikazano je nekoliko tipičnih poslovnih događaja i njihova računovodstvena evidencija, a u trenutku izrade rada bila je dostupna dokumentacija za 2020. godinu. Zbog Zakona o zaštiti osobnih podataka (GDPR), pojedini dijelovi dokumentacije nisu mi bili dostupni, poput podataka o plaćama ili nisu u cijelosti prikazani u radu.

4.3.1. Primka - primjer

Obzirom na djelatnost, uređaje za grijanje i hlađenje i potreban materijal obrtnik nabavlja od više različitih dobavljača. Kod primitka navedene robe, kao što je vidljivo na Slici 11., sastavlja se primka kojom se zadužuje skladište, formirana je temeljem računa ili otpremnice dobavljača, a svrha joj je zabilježiti ulaz robe i formiranje prodajne cijene. Iako obrtnici više nisu u obvezi sastavljanja primki, navedeni obveznik ju ipak sastavlja kako bi imao kontrolni uvid u stanje materijala.

Slika 11. Primka

I. OPĆI PODACI O POREZOM OBVEZNIKU: MARIO HLAD											
3. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA: JAKOVLIJANSKA 1, JAKOVLJE											
4. OIB PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: 86043846107											
Skladište 1											
PRIMKA MATERIJALA											
Datum i mjesto izdavanja		05.07.2020.		Zagreb		Datum dospjeća		05.07.2020.		Datum isporuke	
Dobavljač		FRIGO-KOR d.o.o.									
Broj računa dobavljača		2871-023-15						Predporez			
Dostavnica								Država			
								Valuta		Tečaj	
Redni broj	Šifra	Tip	JM	Količina	Cijena	Rabat %	Zavisni trošak	Nabavna cijena	Marža %	Cijena	
					Vrijednost	Vrijednost	Fakturirana vrijednost	Vrijednost	Vrijednost	Vrijednost	Vrijednost
1	0029	03	M	100	6,44	25,00		4,83			4,83
	Kabel PGP 5X1,5				644,00	161,00	483,00	483,00	0,00		483,00
2	0027	03	M	100	4,40	25,00		3,30			3,30
	Kabel PPI 3 X1,5				440,00	110,00	330,00	330,00	0,00		330,00
3	0023	03	M	10	8,00	20		6,40			6,40
	Kanalica PVC 25X30				80,0	16,00	64,00	64,00	0,00		64,00
Ukupno					1.164	287,00	877,00	877,00			877,00

Izvor: Interna evidencija obrta Termo Hlad

4.3.2. Izlazni i ulazni računi - primjeri s knjiženjima

Na sljedećoj slici prikazan je izlazni račun (slika 12.), u iznosu od 17.587,50 koji sadrži sve zakonom propisane elemente (naziv dobavljača, datum računa, datum otpreme robe, mjesto izdavanja računa, valuta, žiro-račun dobavljača, OIB...). Iz računa je vidljivo da je obračunat PDV po stopi od 25% te iznosi 3.517,50 kn. Navedeni račun unosi se u obrazac IRA - Izlazni računi (slika br. 13.) na osnovu kojeg se zatim obračunava ukupna obveza za PDV.

Slika 12. Izlazni račun

TERMO-HLAD, Jakovljanska 1, 10297 Jakovlje
Obrt za trg. i uvođenje grijanja, hlađenja i klimatizacije zraka
vl. Mario Hlad OIB: 86043846107
IBAN: HR0824840081103203418
Tel.: 01/ 3351 117, 01/ 3314 951 - Gsm.: 098/ 1838 853
E-mail: info@klima-uredaji.com.hr - Webshop: www.klima-uredaji.com.hr

KONČAR ENERGETIKA I USLUGE D.O.O.

FALLEROVO ŠETALISTE 22
10000 ZAGREB

Datum: 14.10.2020 16:50:39.0
Mjesto izdavanja: Jakovlje
Datum isporuke: 14.10.2020
Način plaćanja: Transakcijski račun
Datum dospjeća: 13.11.2020
Operater: Mario

OIB kupca: 00160548872 R-2

Račun-otpremnica 242 - B - 1 / 2020

Oznaka	Naziv	Količina	Jm	Cijena	Iznos
0	KLIMA UREDAJ MIDEA AURORA 3,5 KW DC	3,00	kom	2.790,00	8.370,00
1	USLUGA MONTAŽE DO 3 METRA INSTALACIJE	3,00	kom	1.100,00	3.300,00
1	USLUGA DEMONTAŽE STARIH KLIMA	3,00	kom	350,00	1.050,00
0	DODATNI METRI INSTALACIJA	9,00	kom	150,00	1.350,00
					14.070,00

	Iznos	14.070,00 Kn
	Porez	3.517,50 Kn
	Ukupno	17.587,50 Kn

Porez	Osnovica	Iznos
PDV 25%	14.070,00	3.517,50

Obračun prema naplaćenju naknadi.
TEMELJEM NARUČBENICE 17020-345

Molimo da uplatite sa pozivom na broj 242

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

Slika 13. Knjiga izlaznih računa

~ ~ ~ ~ ~
/L.MARIO HLAD
JAKOVLJE, JAKOVLJANSKA 1
OIB:86043846107
IRO824840081103203418

Strana: 21

KNJIGA IZLAZNIH RACUNA
od datuma 01.01.20 do datuma 31.12.20
Pretpozet kod primljene isporuke u RH

Oznaka:1

Obrazac IRA

BR	DATA	NAZIV KUPCA PDV ID/OIB	IMOS S PDV-om	TUŠ.PRI. POR.OBV.	ISP.DOB. DROG.DR.	ISP.DOB. UNUT.EU	OSAV.JSL UNJT.EU	USL.OSB BIZ RH	POST.DOB DRUG.DR.	ISPORUKA NPS U EU	TUZEK	IZVOS	OSTALO	5% OSNOV.	5% PORZD	13% OSNOV.	13% PCRED	25% OSNOV.	25% PCRED	
238	234	KUJENICE GRADA ZG																		
238	05.10.20	93571346376	1030.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	840.00	210.00	
239	235	BOMSGA PROJECTS DOO																		
239	05.10.20	327392033594	4875.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3900.00	975.00	
300	236	KUPCI GRADANI																		
300	05.10.20		1819.68	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1455.76	363.94	
301	237	KOLEDOVČINA NEKRETNINE DO																		
301	06.10.20	14451354389	3125.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2500.00	625.00	
303	238	MINI MILJHARA VERONIKA																		
303	07.10.20	45917510717	2562.50	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2050.00	512.50	
304	239	KUPCI GRADANI																		
304	08.10.20		25000.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20000.00	5000.00	
305	240	CITUS DOO																		
305	12.10.20	64959301321	6175.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4940.00	1235.00	
306	241	PRIRODOSLOV.YATEM.FAKULTE																		
306	13.10.20	28163255527	350.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	280.00	70.00	
307	242	KORČAR ENERGETIKA I USL.																		
307	14.10.20	00160548872	17587.50	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14070.00	3517.50	
308	243	CITUS DOO																		
308	14.10.20	64959301321	750.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	600.00	150.00	
309	244	DIMED TRGOVINA DOO																		
309	14.10.20	59363411418	25000.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20000.00	5000.00	
310	245	AFIOS DOO																		
310	16.10.20	72594208197	3882.50	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3030.00	772.50	
311	246	SEVERIN INSTALACIJE DOO																		
311	19.10.20	88616969030	25000.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20000.00	5000.00	
312	247	KUPCI GRADANI																		
312	19.10.20		350.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	280.00	70.00	
UKUPNO :			1791930.31	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1433544.49	358386.12	

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

Tablica 4. Primjer knjiženja IRA

Naziv	Konto	D	P
Potraživanja od kupaca	120	17.587,50	
Obveze za PDV	240		3.517,50
Prihodi od prodaje usluga	751		14.070,00

Izvor: izrada autora

Ulazni račun prikazan na Slici 14, isto tako sadrži sve obvezne propisane elemente. S obzirom da je vlasnik obrta u sustavu PDV-a ima pravo odbitka pretporeza, što je vidljivo iz primjera. U ovom slučaju iznos PDV-a iznosi 3.048,10 kn koji je moguće odbiti i na taj način smanjiti obvezu za plaćanje PDV-a. Ulazni računi evidentiraju se u obrascu Ulaznih računa – URA (slika 15.)

Slika 14. Ulazni račun

Račun broj: 3944-011-91

frigo-kor
KLIMA I HLAĐENJE

Datum računa:	28.07.2020	Kupac:	
Obrada dokumenta:	Andrea Minigo	Porezni broj:	86043846107
Način otpreme:	Vlastiti prijevoz		
Mjesto izdavanja:	Zagreb		
Sredstvo plaćanja:	Transakcijski račun - Valuta:		
	18.08.2020		
Datum otpreme/usluge:	27.07.2020	Hlad Mario -obr "Termo hlad"	
Tel/Fax komitenta:	(+385 1) 3351 117/3314 951	Jakovljanska 1	
		10297 Jakovlje	
		Hrvatska	

R. br.	Naziv artikla / usluge	Jed. mj.	PDV %	Količina	Cijena	Iznos	Iznos rabata	Iznos stavke
1	Klima uređaj Midea Aurora 12k MOBA30-12HFN8, vanjska jedinica	kom	25	6,00	1.900,00	11.400,00	3.990,00	7.410,00
2	Klima uređaj Midea Aurora 12k MSABBU-12HRFNX, unutarnja jedinica, wifi	kom	25	6,00	896,00	5.376,00	1.881,60	3.494,40
3	Klima uređaj Midea Blanc II 12k MOX133-12HFN8-QRDOGW, R32,DC INV., vanjska j.	kom	25	1,00	1.840,00	1.840,00	552,00	1.288,00
UKUPNO:						18.616,00	6.423,60	12.192,40

Osnovica za PDV 25%:	12.192,40
PDV 25%:	3.048,10
Ukupno za platiti (kn):	15.240,50
Slovima:	petnaesttisućadvijestotinečetdeset kn i 50 lp

Uplata se vrši na račune:
ADDIKO- HR5125000091101015975, RBA- HR6124840081105716995, ZBZ- HR5523600001101381806,
PBZ- HR3123400091100207039, OTP- HR5524070001100045993.... u pozivu upišete broj računa.

Do podmirenja računa roba ostaje u vlasništvu prodavatelja. Nakon isteka roka plaćanja zaračunavamo zakonsku zateznu kamatu.
Za promjene tečaja EUR na dan plaćanja za više od 3% zadržavamo pravo obračunati razliku za isti postotak (po prodajnom tečaju HNB).
Povrat ili zamjenu proizvoda koji su namijenjeni ugradnji ili montaži ne priznajemo ako nisu ugrađeni od ovlaštenog servisa.
Uz svaki proizvod isporučena je deklaracija, korisničke upute, jamstveni list i sva ostala zakonom propisana dokumentacija. Jamstveni list treba biti ispravno popunjen odnosno mora sadržavati datum prodaje, pečat i potpis prodavatelja. Trajanje jamstva naznačeno je u jamstvenom listu.

Fakturirao: _____ M.P. _____
S poštovanjem

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

Slika 15. Knjiga ulaznih računa

- IZNOS U KUNAMA I LIPAMA -

RED. BR.	RAČUN			DOBAVLJAČ (ISPORUČITELJ DOBARA ILI USLUGA)						PRETPOREZ						
	BROJ	DATUM	NAZIV - IME I PREZIME I SJEDELIŠTE / POREBNA ADRESA ILI UOBIČAJENO BORAVIŠTE	PDV ID. BR. / OIB	POREZNA OSNOVICA			UKUPNI IZNOS RAČUNA S PDV-om	UKUPNO	5%		13%		25%		
					5%	13%	25%			MOŽE SE ODBITI	NE MOŽE SE ODBITI	MOŽE SE ODBITI	NE MOŽE SE ODBITI	MOŽE SE ODBITI	NE MOŽE SE ODBITI	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (11+12+13+14+15+16)	11	12	13	14	15	16	
104	3283	25.07.2020.	ZEPH D.O.O. / HORVATOVA 80.ZAGREB	25553903177	0,00	0,00	776,24	970,30	194,06	0,00	0,00	0,00	0,00	194,06	0,00	
105	3939	28.07.2020.	FRIGO-KOR DDO / MAJSTORSKA 11.ZAGREB	31190261041	0,00	0,00	688,44	835,55	167,11	0,00	0,00	0,00	0,00	167,11	0,00	
106	3944	28.07.2020.	FRIGO-KOR DDO / MAJSTORSKA 11.ZAGREB	31190261041	0,00	0,00	12.192,40	15.240,50	3.048,10	0,00	0,00	0,00	0,00	3.048,10	0,00	
107	9624	28.07.2020.	EL-ZAP DDO / ZAPRESIC	71116385993	0,00	0,00	428,08	535,10	107,02	0,00	0,00	0,00	0,00	107,02	0,00	
108	3946	28.07.2020.	FRIGO-KOR DDO / MAJSTORSKA 11.ZAGREB	31190261041	0,00	0,00	10.698,80	13.373,50	2.674,70	0,00	0,00	0,00	0,00	2.674,70	0,00	
109	3177	28.07.2020.	DELTRON D.O.O. / SPLIT	96118058137	0,00	0,00	2.992,52	3.740,65	748,13	0,00	0,00	0,00	0,00	748,13	0,00	
110	9688	29.07.2020.	EL-ZAP DDO / ZAPRESIC	71116385993	0,00	0,00	510,12	637,85	127,53	0,00	0,00	0,00	0,00	127,53	0,00	
111	3402	30.07.2020.	ZEPH D.O.O. / HORVATOVA 80.ZAGREB	25553903177	0,00	0,00	1.919,52	2.399,40	479,88	0,00	0,00	0,00	0,00	479,88	0,00	
112	2683	30.07.2020.	POSUHI HOSTING DDO / RIJEKA	70751065939	0,00	0,00	29,60	37,09	7,40	0,00	0,00	0,00	0,00	7,40	0,00	
113	2369	30.07.2020.	MIKELEC DDO / ZAPRESIC	27449958075	0,00	0,00	284,00	330,00	66,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,00	0,00	
114	3437	31.07.2020.	ZEPH D.O.O. / HORVATOVA 80.ZAGREB	25553903177	0,00	0,00	33,92	42,40	8,48	0,00	0,00	0,00	0,00	8,48	0,00	
115	3438	31.07.2020.	ZEPH D.O.O. / HORVATOVA 80.ZAGREB	25553903177	0,00	0,00	1.336,68	1.670,85	334,17	0,00	0,00	0,00	0,00	334,17	0,00	
Sveukupno						0,00	0,00	407.117,80	508.897,00	101.779,40	0,00	0,00	0,00	0,00	101.779,40	0,00

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

Tablica 5. Primjer knjiženja URA

Naziv	Konto	D	P
Obveze prema dobavljačima tuz.	220		15.240,50
PDV	140	3.048,10	
Sirovine i materijal u skladištu	310	12.192,40	

Izvor: izrada autora

4.3.3. Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost (u nastavku PDV), jedan je od oblika poreza na promet i jedan od instrumenata države kojima se prikupljaju sredstva za financiranje potreba u javnom sektoru: školstvu, zdravstvu, socijalnoj skrbi, vojsci, policiji, u velikom dijelu i mirovne (koje nisu pokrivene doprinosima). Važeća stopa PDV-a u Republici Hrvatskoj trenutno iznosi 25% te dvije snižene - 5% i 13%. Navedeni porez naziva se još i regresnim porezom i uvelike su njime pogođeni oni stanovnici s najnižim plaćama. Uspoređujući visinu stope PDV-a s ostalim zemljama Europske unije, Hrvatska, pripada zemljama s najvišom stopom, ispred nas je samo Mađarska s 27%, Danska i Švedska imaju također stopu PDV-a 25% te odmah iza je Finska s 24% (Orlović, 2018.). Prema kriterijima, porez na dodanu vrijednost pripada skupini općeg poreza na promet, odnosno porez je na promet koji se obračunava u svim fazama proizvodnog ili prodajnog ciklusa, ali samo na iznos dodane vrijednosti koja je nastala u toj fazi, ali ne i na ukupnu vrijednost proizvodnje. Navedena *dodana vrijednost* je ona koju je proizvođač dodao inputima (čimbenicima proizvodnje) prije prodaje gotovih proizvoda (Kesner-Škreb, 1996., str. 237.).

Prema važećim propisima u Republici Hrvatskoj, obrtnik je obveznik poreza na dodanu vrijednost ukoliko isporučuje dobra i usluge čija je vrijednost u prethodnoj kalendarskoj godini (bez PDV-a) veća od 300.000,00 kn (Porezna uprava, 2020., Porez na dodanu vrijednost). Temeljem podataka iskazanih u Knjigama ulaznih i izlaznih računa, obrtnik krajem mjeseca mora uplatiti PDV-a, odnosno, ukoliko mu je u navedenom razdoblju pretporez veći od obveze, ostvaruje pravo na njegov povrat. Obračunati PDV-a iskazuje se na propisanom obrascu koji se dostavlja nadležnoj poreznoj upravi do 20. u mjesecu za prethodni mjesec, a konačan obračun dužan je predati do 28.2. tekuće godine za prethodnu godinu.

U nastavku, na Slici 16., naveden je primjer obračuna PDV-a iz kojeg je vidljivo da porezna osnovica u srpnju 2020. za PDV-om oporezive transakcije iznosi 395.545,21 kn. Obzirom da se usluge navedenog obrta oporezuju općom stopom koja iznosi 25%, iznos obveze za PDV iznosi 98.886,30 kn. Isto tako, osnovica obračunatog pretporeza u srpnju 2020. iznosi 438.495,25 kn, na koju je obračunat porez od 25%, obračunati pretporez iznosi 109.623,81 kn. Obzirom da je obračunata obveza manja od pretporeza, obveznik u srpnju ima pravo na povrat PDV-a u iznosu 10.737,51 kn, odnosno u ovom slučaju neće tražiti povrat nego će ga koristiti kao predujam za buduća razdoblja.

Slika 16. PDV obrazac

POREZNI OBVEZNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)			POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)			NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE				
TERMO HLAD JAKOVLIJE JAKOVLIJANSKA 1						3412				
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB 86043846107			PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ POREZNOG ZASTUPNIKA / OIB			od 0 1 0 7 do 3 1 0 7 god. 2 0 2 0				
OPIS			POREZNA OSNOVICA			PDV PO STOPI 5%, 13% I 25%				
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA – UKUPNO (I + II.)			421.945,21			X X X X X				
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLIEŽU OPOREZVANJU I OSLOBODENE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)			26.400,00			X X X X X				
1.	ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (buzemni prijenos porezne obveze)	26.400,00				X	X	X	X	X
2.	ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA	0,00				X	X	X	X	X
3.	ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU	0,00				X	X	X	X	X
4.	OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU	0,00				X	X	X	X	X
5.	OBAVLJENE ISPORUKE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH	0,00				X	X	X	X	X
6.	SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU	0,00				X	X	X	X	X
7.	ISPORUKE NOVIH PRJEVOZNIH SREDSTAVA U EU	0,00				X	X	X	X	X
8.	TUZEMNE ISPORUKE	0,00				X	X	X	X	X
9.	IZVOZNE ISPORUKE	0,00				X	X	X	X	X
10.	OSTALA OSLOBODENJA	0,00				X	X	X	X	X
II. OPOREZIVNE TRANSAKCIJE – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)			395.545,21			98.886,30				
1.	ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 5%	0,00								0,00
2.	ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 13%	0,00								0,00
3.	ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%	364.167,56								91.041,89
4.	PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (buzemni prijenos porezne obveze)	0,00								0,00
5.	STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%	0,00								0,00
6.	STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%	0,00								0,00
7.	STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	31.377,65								7.844,41
8.	PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 5%	0,00								0,00
9.	PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 13%	0,00								0,00
10.	PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 25%	0,00								0,00
11.	PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%	0,00								0,00
12.	PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%	0,00								0,00
13.	PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	0,00								0,00
14.	NAKADNO OSLOBODENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA	0,00								0,00
15.	OBRAČUNANI PDV PRI UVOZU	0,00								0,00
III. OBRAČUNANI PRETPOREZ – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)			438.495,25			109.623,81				
1.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 5%	0,00								0,00
2.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 13%	0,00								0,00
3.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 25%	407.117,60								101.779,40
4.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (buzemni prijenos porezne obveze)	0,00								0,00
5.	PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%	0,00								0,00
6.	PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%	0,00								0,00
7.	PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	31.377,65								7.844,41
8.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%	0,00								0,00
9.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%	0,00								0,00
10.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%	0,00								0,00
11.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%	0,00								0,00
12.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%	0,00								0,00
13.	PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	0,00								0,00
14.	PRETPOREZ PRI UVOZU	0,00								0,00
15.	ISPRAVCI PRETPOREZA		X X X X X							0,00

IV.	OBVEZA PDV-a U OBRACUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II. - III.) ILI ZA POVRAT (II. - II.)	X X X X X	-10.737,51
V.	PO PRETHODNOM OBRACUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE - VIŠE UPLAĆENO - POREZNI KREDIT	X X X X X	0,00
VI.	UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU IZA POVRAT	X X X X X	-10.737,51
VII.	IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA		0,00

OPIS	VRIJEDNOST ISPORUKE		
VIII. OSTALI PODACI			
1.	ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+ 1.2.+ 1.3.+ 1.4.+ 1.5.)	0,00	
1.1.	NABAVA NEKRETNINA	0,00	
1.2.	NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00	
1.3.	PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00	
1.4.	NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	
1.5.	PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	
2.	OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA	0,00	
3.	ISPORUKA NEKRETNINA	0,00	
3.1.	ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA J I K) ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA 0
3.2.	ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA 0
3.3.	ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-om	0,00	BROJ NEKRETNINA 0
4.	UKUPNO PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	0,00	
5.	UKUPNO OBAVLJENE USLUGE POREZNIH OBVEZNICIMA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	0,00	
6.	PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA	0,00	
7.	POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA		X

POVRAT 10.737,51 PREDUJAM USTUP POVRATA
 IBAN

PREKNJIŽENJA NA BUDUĆE OBVEZE

R.br.	Vrsta prihoda	Općina	Oznaka izvješća JOPPD	Iznos
-------	---------------	--------	-----------------------	-------

Ukupno:

OBRAČUN SASTAVIO
(ime, prezime i potpis)

zejka vrabec

POTPIS 7/ELIKICA VIRARFEC ŠIPIC HR543851987

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

4.3.4. Dugotrajna imovina

Na početku obavljanja obrtničke djelatnosti, obveznik je dužan sastaviti popis dugotrajne imovine na propisanom obrascu - DI i voditi ga neprekidno do otpisa imovine, a služi za utvrđivanje otpisa (amortizacije) dugotrajne imovine. Sastavlja se za svaku obračunsku godinu, a zaključuje s 31.12. Zaključeno stanje početno je stanje u popisu za iduću godinu. Prema zakonskim odredbama o porezu na dobit, pod pojmom dugotrajne materijalne imovine smatraju se „stvari i prava čiji je pojedinačni trošak nabave veći od 3.500,00 kn i vijeka trajanja duljeg od godine dana“ (NN 143/14, Zakon o porezu na dobit, čl. 12.).

Potpuno amortizirana dugotrajna imovina i dalje se vodi u evidencijama sve do prodaje ili otuđenja.

Godišnje stope amortizacije utvrđene su prema amortizacijskom vijeku za svaku pojedinu skupinu dugotrajne imovine.

Amortizacija je, najkraće i najuobičajenije kazano, postupno trošenje stavaka dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine (osnovnih sredstava) na teret obračunskog razdoblja, odnosno postupni prijenos dijela nabavne vrijednosti dugotrajne imovine na gotovi proizvod. Ono što je još važno reći, odabirom različitih metoda i postupaka, može se različito utjecati (podcijeniti ili precijeniti) na financijski rezultat. Isto tako, važno je istaknuti da odabir propisanih amortizacijskih stopa ovisi o poslovnoj odluci poduzetnika, ali je tako odabranu dužan primjenjivati do kraja određenog amortizacijskog razdoblja. U Tablici 2., (str. 16.), iskazane su porezno priznate amortizacijske stope prema vrsti imovine i vijeku trajanja.

Slika 17. Obrazac DI

POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE NA DAN 31.12. 2020. GODINE

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU

1. NAZIV DJELATNOSTI: OBRT TERMO HLAD
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: OBRT TERMO HLAD
3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA: OBRT TERMO HLAD, JAKOVLJANSKA 1, JAKOVLJE
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: 86043846107

II. PODACI O DUGOTRAJNOJ IMOVINI

Red. br.	NAZIV STVARI ILI PRAVA	ISPRAVA BROJ	ISPRAVA NADNEVAK	NABAVNA VRIJEDNOST	KNJIGOV. VRIJEDNOST	VIJEK TRAJANJA	STOPA OTPISA	IZNOS OTPISA	KNJIGOVOD. VRIJEDN. STVARI ILI PRAVA NA KRAJU GODINE	AOP OZNAKA DUG. IM.*	DATUM OTUĐENJA DUGOTRAJNE IMOVINE
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11
1	FAKS PANASONIC	UF	03.10.2003.	1.297,54	0,00	4	0,000	0,00	0,00	09 - RAČUNALA, RAČUNALNA OPREMA I PROGRAMI	
2	MOBILTEL NOKIA 3510I	UF	03.11.2003.	1.058,20	0,00	4	0,000	0,00	0,00	011 - MOBILNI TELEFONI	
3	PC RACUNALO SAMSUNG	UF	22.12.2003.	3.730,46	0,00	4	0,000	0,00	0,00	09 - RAČUNALA, RAČUNALNA OPREMA I PROGRAMI	
4	TERETNO V.CITROEN BERLINGO	UF-130073-001	13.05.2013.	13.600,00	0,00	4	0,000	0,00	0,00	07 - VOZILA (OSIM OSOBNIH AUTOMOBILA)	
5	ULAGANJE POSL.PROSTOR	ZAPISNIK	31.12.2016.	214.305,22	123.005,57	10	10,000	21.430,52	101.575,05	012 - ALATI, POGONSKI INVENTAR	
6	LAPTOP	UF MAGAZIN	30.01.2017.	5.947,25	2.973,63	4	25,000	1.486,81	1.486,82	09 - RAČUNALA, RAČUNALNA OPREMA I PROGRAMI	
7	STROJ ZA CISCENJE T.	UF PEVEC	20.08.2017.	8.799,99	4.399,99	4	25,000	2.200,00	2.199,99	012 - ALATI, POGONSKI INVENTAR	
8	OSOBNO V.BMW X1 2017	UR-20180109-05	09.01.2018.	169.274,00	104.385,63	5	20,000	33.854,80	70.530,83	05 - OSOBNI AUTOMOBILI	
9	OPEL VIVARO 1.6 CDTI	UR 19050052	22.05.2019.	55.278,00	47.216,62	4	25,000	13.819,50	33.397,12	07 - VOZILA (OSIM OSOBNIH AUTOMOBILA)	
10	VOLKSWAGEN CADDY 1.6 2013	RN 2677/1/1	31.12.2019.	32.000,00	32.000,00	4	25,000	8.000,00	24.000,00	07 - VOZILA (OSIM OSOBNIH AUTOMOBILA)	

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

Iz priloženog obrasca DI, vidljivo je kako obveznik primjenjuje amortizacijske stope dozvoljene Zakonom o porezu na dobit. Od značajnije imovine, ističu se osobna vozila koja služe u poslovne svrhe i ulaganje u poslovni prostor, odnosno skladište. Iz gore navedene tablice vidljivo je kako poduzetnik za ulaganje u poslovni prostor primjenjuje amortizacijsku stopu od 10%, a za osobna, odnosno dostavna vozila 25%.

U niže prikazanoj Tablici broj 6, prikazan je obračun amortizacije za dostavno vozilo nabavljeno 22.5.2019. po nabavnoj cijeni od 55.278,00 kn. koje je evidentirano u Popisu dugotrajne imovine, Slika 17.

Tablica 6. Primjer obračuna amortizacije

Datum	Osnovica	Stopa amortizacije	Godišnji iznos amortizacije	Priznato
22.05.2019.	55.278,00	25%	13.819,50	8.061,38
31.12.2020.	55.278,00	25%	13.819,50	13.819,50
31.12.2021.	55.278,00	25%	13.819,50	13.819,50
31.12.2022.	55.278,00	25%	13.819,50	13.819,50
31.05.2023.	55.278,00	25%	13.819,50	5.758,12

Izvor: Izrada autora prema evidencijama obrta Termo Hlad

Obračun amortizacije, kao porezno priznati rashod priznaje se od prvog dana sljedećeg mjeseca od nabave, odnosno stavljanja u upotrebu. U predmetnom primjeru to je 1.6.2019., dakle za sedam mjeseci u 2019. priznati iznos amortizacije iznosi 8.061,38 kn ($55.278,00 \times 25\% = 13.819,50 : 12 = 1.151,62 \times 7 = 8.061,38$). Za 2020., 2021. i 2022. porezno priznati rashod iznosi 13.819,50 kn (svih 12 mjeseci), a u 2023., za preostalih pet mjeseci iznosit će 5.758,12 kn ($55.278,00 \times 25\% = 13.819,50 : 12 = 1.151,62 \times 5 = 5.758,12$ kn).

4.3.5. Plaće

Uz samog vlasnika obrta, u obrtu su zaposlena dva radnika srednje stručne spreme prema kojima, sukladno propisima Zakona o radu, poslodavac ima obvezu isplate plaće za izvršeni rad radnika temeljem ugovora o radu. Jedan radnik zaposlen je na određeno, a jedan na neodređeno vrijeme. Poslodavac isplaćuje plaću do 15-og u mjesecu za protekli mjesec i u obvezi je radnicima uručiti isplatnu listu koju sastavlja temeljem evidencije o prisutnosti na radu za svakog radnika. Plaće su ugovorene u bruto iznosu iz kojeg poslodavac obračunava i uplaćuje doprinos za mirovinsko osiguranje temeljem generacijske solidarnosti prema stopi od 15% (I. stup) i 5% za mirovinsko osiguranje – kapitalizirana individualna štednja (II stup). Poslodavac također obračunava i porez na dohodak od nesamostalnog rada kao i prirez, ukoliko radnik ima prebivalište na području grada ili općine u kojima postoji obaveza obračuna prireza. Dohodak (bruto iznos umanjjen za obvezne doprinose MO I; II stup) umanjuje se za poreznu olakšicu te se na razliku obračunava porez na dohodak i eventualni prirez. Uz doprinose za mirovinsko osiguranje, poslodavac obračunava i uplaćuje doprinose na plaću – doprinos za zdravstveno osiguranje u iznosu 16,5 %. Također, jedna od olakšica namijenjenih poslodavcima koju koristi i obrtnik iz primjera za jednog radnika, prema odredbama Zakona o doprinosima, kod radnika mlađih od 30 godina, ukoliko je poslodavac s njima sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, nema obveze plaćanja doprinosa na plaću pet godina od datuma prijave u radni odnos.

Izuzev plaće, poslodavac može u okviru svojih mogućnosti, sukladno Pravilniku o porezu na dohodak, isplatiti radniku neoporezive naknade poput:

- prijevoza na posao i s posla;
- naknadu za topli obrok;
- nagradu za rezultate rada;
- naknadu za regres, božićnicu i sl.

Za sve navedene isplate, poslodavac je u obvezi sastaviti i predati poreznoj upravi „Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja“ ili kraće - JOPPD obrazac, najkasnije na dan isplate plaće te uplate doprinosa i neoporezivih naknada. Navedenim obrascem objedinjeni su različiti podaci koji su se do njegovog uvođenja morali dostavljati svaki zasebno, na zasebnim obrascima (NN 32/15, Pravilnik o sadržaju obračuna plaće).

Vlasnik obrta, u sustavu je poreza na dohodak pa nema „plaću“ već si isplaćuje akontaciju kojom slobodno raspolaže, no u obvezi je plaćati obvezne doprinose za mirovinsko (I. i II. stup) i zdravstveno osiguranje. Osnovicu i iznos pripadajućih doprinosa za obvezna osiguranja obveznika koji plaća porez na dohodak propisuje ministar financija, a ona se izračunava na temelju prosječne mjesečne isplaćene bruto plaće zaposlenih kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj za razdoblje od siječnja do kolovoza prethodne godine, a koju objavljuje Državni zavod za statistiku. Temeljem Zakona o doprinosima, propisana osnovica za obračun doprinosa obrtnika obveznika poreza na dohodak iznosi 5.682,30 kn, od koje su uplaćeni doprinosi za MIO I stup (15%) u iznosu od 852,35 kn, za MIO II stup (5%) 284,12 kn i doprinos za zdravstveno osiguranje (16,5%) u iznosu od 937,58 kn (NN 125/2019, Zakon o doprinosima, Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2020. godinu, čl. 6.).

Prema najnovijim podacima, propisana osnovica za obračun doprinosa u 2022. godini iznosi 6.199,05 kn pa temeljem toga doprinosi za mirovinsko osiguranje iznose 929,86 za I. i 309,95 kn za II. stup, a doprinos za zdravstveno osiguranje iznosi 1.022,84 kn (NN 127/2021, Zakon o doprinosima, Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu, čl. 6.).

4.4. Godišnja prijava poreza na dohodak obrta

Istekom obračunske/poslovne godine (u pravilu je to kalendarska godina), do zadnjeg dana veljače, obrtnik je dužan podnijeti poreznu prijavu od samostalne djelatnosti na propisanom DOH obrascu. Prema odredbama Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak, „dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuje se kao razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u određenom obračunskom razdoblju“ (NN 115/16, Zakon o porezu na dohodak, čl. 30.).

Temeljna knjiga, koja služi za utvrđivanje dohotka jest Knjiga primitaka i izdataka. U njoj su sadržani svi poslovni događaji (primici i izdaci) evidentirani prema načelu blagajne, dakle plaćeni i naplaćeni u navedenom obračunskom razdoblju tj. od 1.1. do 31.12., u predmetnom slučaju 2020. O poslovnim primicima i izdacima, unesenim u prethodno spomenutu Knjigu, detaljno je opisano u trećem poglavlju.

Dakle, za izradu porezne prijave potrebno je utvrditi poslovne primitke i izdatke obračunske godine. U nastavku je prikazana zaključena knjiga primitaka i izdataka - obrazac P-PPI analiziranog obrtnika u kojoj su sadržani svi poslovni događaji i koja je sastavni dio porezne prijave iz koje je vidljivo kako je obveznik u 2020. godini ostvario dohodak u iznosu 26.417,82 kune.

Slika 18. Poslovni primici i izdaci od samostalne djelatnosti obrta u 2020. godini

I. OPĆI PODACI O POREZKOM OBVEZNIKU: MARIO HLAD	
3. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA: JAKOVLJANSKA 1, JAKOVLJE	
4. OIB PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: 86043846107	
OPIS	IZNOS (u kunama i lipama)
II. PRIMICI	
1. primici u gotovini	285.543,45
2. primici putem žiro-računa	2.070.357,79
3. primici u naravi	-
4. primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	-
5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 31. stavka 7. Zakona	-
6. PDV u primicima (1)	412.889,74
7. UKUPNO PRIMICI ((1. + 2. + 3. - 6.))	1.943.011,50
III. IZDACI	
1. izdaci u gotovini	433.035,10
2. izdaci putem žiro-računa	1.864.328,46
3. izdaci u naravi	63.864,23
4. izdaci otpisa	63.864,23
5. izdaci reprezentacije	-
6. izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	-
7. PDV u izdacima	444.634,11
8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona	-
9. UKUPNO IZDACI (1. + 2. + 3. - 7. - 8.)	1.916.593,68
IV. OSTVARENO DOHODAK /GUBITAK (II.7 - III.9)	
26.417,82	
V. DODATAK PREGLEDU POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA	
1. broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	1
2. razlika između prometa po žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1. + 2.2. + 2.3. + 2.4. + 2.5. + 2.6.)	57.023,25
2.1. polog utrška koji je iskazan pod II.1.	-
2.2. polog utrška iz ranijeg poreznog razdoblja	-
2.3. primljeni iznos kredita	-
2.4. primljeni iznos zajmova	37.525,00
2.5. primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	19.498,25
2.6. ostali navedeni primici koji se ne smatraju oporezivim primicima	-

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

DOH obrazac sastoji se od pet osnovnih stavki od kojih svaka ima i podstavke, a objašnjene su u nastavku:

U prvom dijelu pod stavkom - 1. Opći podaci - unose se osnovni podaci o poreznom obvezniku za određeno obračunsko razdoblje.

U drugom i trećem dijelu navode se podaci o uzdržavanim članovima i podaci o mogućem uvećanju osobnih odbitaka ukoliko ih ima, koje u analiziranom slučaju porezni obveznik nema.

Četvrti dio obrasca predviđen je za podatke o dohotku i plaćenim predujmovima poreza i prireza od nesamostalnog rada (plaća i mirovina):

- „plaća ostvarena u tuzemstvu izvan potpomognutih područja i područja grada Vukovara,
- plaća ostvarena u tuzemstvu za vrijeme boravka na potpomognutim područjima i/ili na području grada Vukovara,
- plaća ostvarena iz inozemstva ili u inozemstvu izvan potpomognutih područja i područja grada Vukovara (prema potvrdama inozemnih isplatitelja i vlastitim evidencijama),
- mirovina ostvarena u tuzemstvu (prema potvrdama isplatitelja),
- mirovina ostvarena u inozemstvu (prema potvrdama inozemnih isplatitelja i rješenju Porezne uprave),
- ostvareni drugi dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine) na koji se ne plaća porez na dohodak prema stupnju invalidnosti HRVI“ (Porezna uprava, propisani DOH obrazac).

Obzirom da obveznik nema ostvarenih primitaka prema gore navedenim osnovama, ni pod jednom stavkom nema upisanih podataka.

Jedna od stavki u ovom, četvrtom dijelu obrasca odnosi se i na „*drugi dohodak*“, za koji postoji obveza obračunavanja i plaćanja poreza, prireza i doprinosa. Drugi dohodak odnosi se na sve primitke koji nisu primici od nesamostalnog rada tj. plaće i mirovine. Uglavnom su to primici članova skupština, nadzornih i upravnih odbora, trgovačkih putnika, delegata,

prevoditelja, vještaka, novinara, autorski i umjetnički honorari i slično (NN 138/20, Zakon o porezu na dohodak, čl. 39. st. 3. t. 1. i 4.).

Uvidom u poreznu prijavu analiziranog obveznika, vidljivo je kako ostvaruje i *primitak od članova skupština i nadzornih odbora*, u visini od 46.360,69 kn, od kojeg su plaćeni obvezni doprinosi u iznosu 4.436,09 kn i utvrđena visina dohotka u iznosu 41.724,60 kn te plaćen porez po stopi od 24 % u iznosu 10.014,00 kn i pripadajući prirez za Općinu Jakovlje od 5%, u iznosu od 500,70 kn, ukupno 10.514,60 kn. Naprijed navedeni iznos u DOH obrazac unosi se temeljem potvrde isplatitelja i nema nikakve veze s Knjigom primitaka i izdataka.

Sljedeća stavka u četvrtom dijelu odnosi se na „*Dohodak od samostalne djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti koje se oporezuju kao samostalna djelatnost (prema pregledu primitaka i izdataka)*“.

Uz poreznu prijavu, obrtnik treba priložiti izvadak iz poslovnih knjiga s iskazanim ukupnim primicima i izdacima, s posebno iskazanim podacima o svotama otpisa, porezno priznatim izdacima reprezentacije i podacima o broju zaposlenih na dan 13.12. Isto tako, prilaže i obrazac o popisu dugotrajne imovine te ugovore i isprave o otuđenju (ukoliko ih ima). Iznos utvrđen u DOH obrascu stvarna je obveza koju porezni obveznik treba platiti. Od utvrđene godišnje porezne obveze, odbija se iznos plaćenih poreza i prireza koji su uplaćeni na račun državnog proračuna. Obzirom da obrtnik tijekom godine poreze i doprinose plaća temeljem rješenja Porezne uprave, konačna porezna obveza utvrđuje se kao razlika poreza i prireza nakon odbitka plaćenih predujmova u tijeku godine. Uvidom u poslovne knjige, vidljivo je kako obveznik podmirio dospjele obveze za porez i prirez pa nema obvezu plaćanja razlike niti eventualno pravo na povrat, odnosno svotu bi mogao uračunati u predujam poreza i prireza za tekuće razdoblje.

Dakle, prema podacima evidentiranim u KPI, odnosno obrascu P-PPI, nakon utvrđene razlike svih primitaka i izdataka, razvidno je kako je obveznik ostvario dohodak u iznosu od 26.417,82 kn. Isto tako, u prijavi je naveden i primitak po osnovi drugog dohotka u iznosu od 43.360,69 kn, od kojeg su također plaćeni obvezni doprinosi i uplaćen porez i prirez. Obzirom da su na sve primitke plaćeni dužni porezi i doprinosi, obrtniku nije utvrđena nikakva razlika za uplatu ili eventualni povrat.

Slika 19: Obrazac DOH

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA - POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED: ZAGREBAČKA ŽUPANIJA
ISPOSTAVA: ZAPREŠIĆ

PRIJAVA POREZA NA DOHODAK ZA 2020. GODINU

1. OPĆI PODACI

1.1. IME I PREZIME / IME RODITELJA: MARIO HLAD, MLADEN
1.2. ADRESA (mjesto, ulica i kućni broj): JAKOVLJANSKA 0001, JAKOVLJE
1.2.1. Telefon: 1.2.2. Adresa elektroničke pošte: zeljka.vrabec@net.hr
1.3. OIB: 86043846107
1.4. Potpomognuta područja⁽¹⁾ i područje Grada Vukovara: NE
1.5. PROMJENA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA TIJEKOM GODINE

R.br.	RAZDOBLJE	DRŽAVA	MJESTO	ULICA I KUĆNI BROJ	POTPOM. PODRUČJA I GRAD VUKOVARA ⁽²⁾
1.	od do				

1.6. INVALID I HRVATSKI RATNI VOJNI INVALID IZ DOMOVINSKOG RATA (HRVI)

R.br.	RAZDOBLJE INVALIDNOSTI	HRVI	OZNAKA INVALIDNOSTI ⁽³⁾	POSTOTAK INVALIDNOSTI (ispunjava HRVI)
1.	od do			

1.7. BROJ RAČUNA:

OTVOREN U (NAZIV / SJEDIŠTE):

1.8. PODACI O OPUNOMOĆENIKU / POREZNOJ SAVJETNIKU

1.8.1. NAZIV / IME I PREZIME:
1.8.2. ADRESA SJEDIŠTA / PREBIVALIŠTA / BORAVIŠTA:
1.8.3. OIB:

2. PODACI O UZDRŽAVANIM ČLANOVIMA UŽE OBITELJI

R.br.	IME I PREZIME / SRODSTVO	OIB	INVALID (I II I*)	RAZDOBLJE KORIŠTENJA OD / DO	OIB	POSTOTAK OSOBNOG ODBITKA
1.						

3. PODACI O UVEĆANJU OSOBNOG ODBITKA ZA

3.1. PLAĆENE DOPRINOSE ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U TUZEMSTVU	0,00
3.2. DANA DAROVANJA	0,00
3.3. UKUPNO (3.1. + 3.2.)	0,00

4. PODACI O DOHOTKU I PLAĆENOM PREDUJMU POREZA I PRIREZA (u kunama i lipama)

4.1. DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA (PLAĆA I MIROVINA) DIO NR

4.1.1. PLAĆA OSTVARENA U TUZEMSTVU IZVAN POTPOMOŽNIH PODRUČJA I PODRUČJA GRADA VUKOVARA

R.br.	OIB POSLODAVCA / ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS PRIMITKA	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PLAĆE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1.	2	3	4	5 (3-4)	6
1.					
UKUPNO 4.1.1.				0,00	0,00

4.1.2. PLAĆA OSTVARENA U TUZEMSTVU ZA VRIJEME BORAVKA NA POTPOMOŽNIM PODRUČJIMA ILI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA

R.br.	OIB POSLODAVCA / ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS PRIMITKA	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PLAĆE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1.	2	3	4	5	6
1.					
UKUPNO 4.1.2.				0,00	0,00

4.1.3. PLAĆA OSTVARENA IZ INOZEMSTVA ILI U INOZEMSTVU IZVAN POTPOMOŽNIH PODRUČJA I PODRUČJA GRADA VUKOVARA (prema potvrđama inozemnih isplatielja i vlastitim evidencijama)

R.br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ INOZEMNI
1.	2	3	4	5
1.				
UKUPNO 4.1.3.		0,00	0,00	0,00

4.1.4. PLAĆA OSTVARENA IZ INOZEMSTVA ZA VRIJEME BORAVKA NA POTPOMOŽNIM PODRUČJIMA ILI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA (prema potvrđama inozemnih isplatielja i vlastitim evidencijama)

R.br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ INOZEMNI	UDIO u % ⁽⁴⁾
1.	2	3	4	5	6
1.					
UKUPNO 4.1.4.		0,00	0,00	0,00	0,00

4.1.5. MIROVINA OSTVARENA U TUZEMSTVU (prema potvrđama isplatielja)

R.br.	OIB ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS MIROVINE	OBVEZNI DOPRINOSI IZ MIROVINE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1.	2	3	4	5 (3-4)	6
1.					
UKUPNO 4.1.5.				0,00	0,00

4.1.6. MIROVINA OSTVARENA U INOZEMSTVU (prema potvrđama inozem. isplatielja i rješenju Porezne uprave)

R.br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ INOZEMNI	UDIO u % ⁽⁵⁾
1.	2	3	4	5	6
1.					
UKUPNO 4.1.6.		0,00	0,00	0,00	0,00

4.1.7. UKUPAN DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (4.1.1.+4.1.2.+4.1.3.+4.1.4.+4.1.5.+4.1.6.)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		
	DOHODAK	TUZEMNI	INOZEMNI
	0,00	0,00	0,00

4.1.8. OSTVARENI DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA (PLAĆE I MIROVINE) NA KOJI SE NE PLAĆA POREZ NA DOHODAK PREMA STUPNJU INVALIDNOSTI HRVI			
R.br.	STUPANJ INVALIDNOSTI HRVI	IZNOS DOHOTKA(6)	UDIO U %(7)
1.	2	3	4
2.			

4.2. DRUGI DOHODAK DIO DD

4.2.1. DRUGI DOHODAK OSTVARENI U TUZEMSTVU (prema potvrđama isplatitelja)						
R.br.	DRUGI DOHODAK PO OSNOVI	PRIMICI	IZDACI	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PRIMITAKA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1.	2	3	4	5	6 (3-4-5)	7
1.	PRIMITAKA ČLANOVA SKUPŠTINA I NADZORNIH OSOBA	46.360,69	0,00	4.636,09	41.724,60	10.514,60
2.	AUTORSKIH NAKNADA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	umjetničkih, umjetničkih, zabavnih, sportskih, angloevničkih, izvedbenih, te djelatnosti u svezi s tiskom, radom, televizijom i zabavnim priredbama NEREZIDENTA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	primatka trgovačkih putnika, agenata, akvizitera, sportskih sudaca i delegata i dr.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	primatka u naravi, nagrada učenicima, primatka učenika i studenata za rad preko udruga, stipendija, nagrada, naknada iznad propisanih iznosa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	primatka učbenika i studenata za rad preko posrednika za zapošljavanje učenika i studenata iznad propisanih iznosa	0,00	0,00		0,00	0,00
7.	NAKNADA UMJETNIKA I KULTURNIH DJELATNIKA (za isporučeno umjetničko djelo)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	PRIMITAKA PROFESIONALNIH NOVINARA, UMJETNIKA I ŠPORTAŠA	0,00	0,00		0,00	0,00
9.	OSTALIH PRIMITAKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO 4.2.1.					41.724,60	10.514,60

4.2.2. DRUGI DOHODAK OSTVARENI U INOZEMSTVU (prema potvrđama isplatitelja i vlastitim evidencijama)				
R.br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ INOZEMNI
1.	2	3	4	5
1.				
UKUPNO 4.2.2.		0,00	0,00	0,00

4.2.3. UKUPAN DRUGI DOHODAK, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (4.2.1.+4.2.2.)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		
	DOHODAK	TUZEMNI	INOZEMNI
	41.724,60	10.514,60	0,00

4.3. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka) DIO SD

4.3.1. DOHODAK / GUBITAK OSTVARENI U TEKUĆOJ GODINI								
4.3.1.1. TUZEMNI DOHODAK								
R.br.	DOHODAK / GUBITAK POJEDINCA	UMANJENJA DOHOTKA / GUBITAKA (ukupno pod 4.3.5. stup.3.)	OIB nositelja zajedničke djelatnosti	IZNOS DOHOTKA / GUBITAKA	GUBITAK (< 0)	DOHODAK (> (2-3+5))	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
1.	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8	9
1.	26.417,82	0,00		0,00	0,00	26.417,82	0,00	0,00
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.						0,00	26.417,82	0,00
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK								
R.br.	DRŽAVA IZVORA							
1.								
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.						0,00	26.417,82	0,00
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.3.6. stup.4.)								
						0,00		
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup.7. - 4.3.2.) UPLAĆENI POREZ I PRIREZ								
						26.417,82	0,00	0,00
4.3.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE								
						Broj mjeseci poslovanja: 12	0,00	

4.3.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA		
R.br.	UMANJENJE DOHOTKA ZA	IZNOS
1.	2	3
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA	0,00
2.	DRŽAVNA POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA	0,00
3.	DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU	0,00
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	0,00
UKUPNO 4.3.5.		0,00

4.3.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIENOS					
R.br.	GODINA	IZNOS PRENESENOG GUBITKA	UMANJENJE GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI	IZNOS GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI (pod 4.3.1. stup.6.)	GUBITAK ZA PRIENOS
1.	2	3	4	5	6 (3-4) ili (3-5)
1.	2015.	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	2016.	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	2017.	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	2018.	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	2019.	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	2020.	0,00	0,00	0,00	0,00

4.3.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENI NA POTPOMOŽNIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE			
R.br.	POTPOMOŽNUTA PODRUČJA I PODRUČJE GRADA VUKOVARA	IZNOS DOHOTKA	UDIO (4.3.7. stup.3. / sveukupni dohodak pod 5.) u postotku
1.	2	3	4
1.	SKUPINA	0,00	0,00%
2.	GRAD VUKOVAR	0,00	0,00%

4.3.8. OBRAČUN DOPRINOSA PO OSNOVI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI			
1. RAZDOBLJE OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI		2. RAZDOBLJE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI	
Od	Do	Od	Do
3.	BROJ MJESECI OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI ⁽¹⁰⁾		0
4.	BROJ MJESECI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI ⁽¹⁰⁾		0
5.	IZNOS DOHOTKA ⁽¹¹⁾ (zbroj stupca 2. i 5. pod 4.3.1.)		0,00
6.	IZNOS DOHOTKA OD DRUGE DJELATNOSTI (r.br. 4. / r.br.3. * r.br.5.)		0,00
7.	IZNOS NAJVIŠE OSNOVICE ZA MJESECE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI ⁽¹¹⁾		0,00
8.	IZNOS OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA ⁽¹²⁾		0,00
9.	IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACUSKE SOLIDARNOSTI (r.br.8. * propisana stopa iz članka 13. Zakona o doprinosima)		0,00
10.	IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE (r.br.8. * propisana stopa iz članka 17. Zakona o doprinosima)		0,00
11.	IZNOS DOPRINOSA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE (r.br.8. * propisana stopa iz članka 14. Zakona o doprinosima)		0,00

Obrazac P-PPI

PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH
U 2020. GODINI

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU

1. IME I PREZIME: MARIO HLAD
2. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA: JAKOVLJANSKA 0001, JAKOVLJE
3. OIB: 86043846107

OPIS	IZNOS (u kunama i lipama)
II. PRIMICI	
1. primici u gotovini	285.543,45
2. primici putem žiro-računa	2.070.357,79
3. primici u naravi	0,00
4. primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00
5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 31. stavak 7. Zakona	0,00
6. PDV u primicima ⁽¹⁾	412.889,74
7. UKUPNO PRIMICI (1. + 2. + 3. - 6.)	1.943.011,50
III. IZDACI	
1. izdaci u gotovini	433.035,10
2. izdaci putem žiro-računa	1.864.328,46
3. izdaci u naravi	63.864,23
4. izdaci otpisa	63.864,23
5. izdaci reprezentacije	0,00
6. izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00
7. PDV u izdacima ⁽²⁾	444.634,11
8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona	0,00
9. UKUPNO IZDACI (1. + 2. + 3. - 7. - 8.)	1.916.593,68
IV. OSTVARENO DOHODAK / GUBITAK (II.7 - III.9)	
	26.417,82
V. DODATAK PREGLEDU POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA	
1. broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	1
2. razlika između prometa po žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1. + 2.2. + 2.3. + 2.4. + 2.5. + 2.6.)	57.023,25
2.1. polog utška koji je iskazan pod II.1.	0,00
2.2. polog utška iz ranijeg poreznog razdoblja	0,00
2.3. primljeni iznos kredita	0,00
2.4. primljeni iznos zajmova	37.525,00
2.5. primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	19.498,25
2.6. ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	0,00

5. SVEUKUPNO DOHODAK, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (u kunama i lipama) (4.1.7. + 4.2.3. + 4.3.3.)			
	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ, TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ, INOZEMNI
	68.142,42	10.514,60	0,00

6. PODACI O OLAKŠICAMA, OSLOBODENJIMA I POTICAJIMA		
R.br.	OPIS	IZNOS (u kunama i lipama)
1.	NEOPOREZIVI PRIMICI UMJETNIKA (članak 20. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva)	0,00
2.	NEOPOREZIVI DIO UMJETNIČKOG HONORARA (članak 22. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva)	0,00
3.	POREZNO PRIZNATI IZDACI REPREZENTACIJE (čl. 33. st. 1. t. 1. Zakona)	0,00
4.	UMANJENJE POREZA ZA MIROVLJENIKE I OSOBE KOJE BORAVE NA POTPOMOŠNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA (čl. 46. st. 1. Zakona)	0,00
5.	UMANJENJE POREZA ZA OLAKŠICU HRVI (čl. 42. st. 1. Zakona)	0,00
6.	UMANJENJE POREZA ZA OLAKŠICE NA POTPOMOŠNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA (čl. 43. Zakona)	0,00
7.	UMANJENJE POREZA FIZIČKIM OSOBAMA DO 25 GODINA ŽIVOTA (čl. 46. st.2. Zakona)	0,00
8.	UMANJENJE POREZA FIZIČKIM OSOBAMA OD 26 DO 30 GODINA ŽIVOTA (čl. 46. st.2. Zakona)	0,00

7. POPIS PRILOŽENIH ISPRAVA

8. NAPOMENE POREZNOG OBVEZNIKA / OPUNOMOĆENIKA / POREZNOG SAVJETNIKA

ZA ISTINITOST I VJERODOSTOJNOST PODATAKA JAMČIM VLASTITIM POTPISOM

Izvor: interna evidencija obrta Termo Hlad

Uz navedene obrasce, obrtnici su uz poreznu prijavu dužni dostaviti i obračunate članarine turističkim zajednicama (TZ obrazac), obračun za spomeničku rentu (SR obrazac) te obračun za komorski doprinos (KD obrazac).

5. ZAKLJUČAK

Svakom poduzetniku cilj je ostvarivanje profita uz što niže troškove pa se tako u Republici Hrvatskoj u zadnjih desetak godina, u pozitivnom smislu, prilično promijenio pogled na poduzetništvo. Uvidjevši da to nije samo nužnost, kao što je to bio slučaj ranije, mlađe i hrabrije generacije odvažile su se na pokretanje vlastitog posla. Između nekoliko mogućnosti osnivanja, a ovisno i o samoj djelatnosti, zamjetan je porast broja otvaranja obrtničkih djelatnosti. Toj činjenici svakako pridonosi organizacijska i knjigovodstvena jednostavnost te u odnosu na trgovačka društva i niži troškovi osnivanja. Uz sve navedeno, nisu zanemariva ni porezna davanja, osobito u sustavu paušalnog oporezivanja, a postoje i mnoge druge prednosti.

Uz opće uvjete za otvaranje obrta koje propisuje Zakon o obrtu, neke od uvjeta propisuje i Hrvatska obrtnička komora poput odgovarajuće razine stručnosti, zdravstvenu sposobnost i sl.

Prema odredbama Zakona o obrtu, obrtnikom se definira fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun. Spomenuti Zakon također propisuje i vrste obrta prema različitim kriterijima pa se tako oni dijele prema vrsti djelatnosti i stručnoj spremi, prema trajanju obrta, prema dodatnom statusu, i ono najvažnije - prema plaćanju poreza - obveznici plaćanja poreza na dohodak (dijele se još prema poreznim razredima i paušalnom oporezivanju) i obveznici plaćanja poreza na dobit.

U sklopu poslovnih knjiga obrtnika potrebno je spomenuti dva načela prema kojima se vode poslovne knjige: načelo blagajne i načelo nastanka događaja, ovisno o tome je li obrtnik u sustavu poreza na dohodak ili sustavu poreza na dobit.

Kao što je naprijed navedeno, jedna od najvažnijih poslovnih knjiga obrtnika je Knjiga primitaka i izdataka u koju se bilježe svi poslovni događaji i u kojoj se prije njena zaključenja mora provjeriti ispravnost svih knjiženja, plaćanja s računa i onih u gotovini. Iznos amortizacije obračunava se i iskazuje u obrascu DI. On se obračunava prilikom prodaje odnosno otuđenja pojedinih osnovnih sredstava na kraju obračunske godine i takvi izdaci se također evidentiraju u priznate izdatke u KPI ukoliko su u okviru dopuštenih stopa.

Sastavni, odnosno obvezni dio godišnje porezne prijave koju su dužni podnijeti svi obrtnici neovisno jesu li ili nisu u sustavu PDV-a, je zaključena Knjiga primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) s posebno iskazanim podacima o otpisu i reprezentaciji te broju radnika na dan 31.12. Isto tako, u obvezi su predati presliku Popisa dugotrajne imovine te sve isprave temeljem

kojih su korištene određene porezne olakšice. Isto tako potrebno je predati i evidenciju o državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine s obračunatom amortizacijom. I na kraju, godišnja porezna prijava predaje se na obrascu DOH, do 28.2. tekuće za prethodnu godinu, čime je formalno i knjigovodstveno zaokružena poslovna godina.

Zbog uglavnom jednostavnog vođenja poslovnih knjiga, otvaranje obrta prepoznato je kao jedan od oblika poduzetništva koje čini značajan segment gospodarstva u Hrvatskoj.

Međutim, ono što bi valjalo izdvojiti, i ono zbog čega još uvijek poduzetništvo u našoj zemlji nije na europskoj ili svjetskoj razini, su i česte izmjene zakona i propisa. Djelomično su poduzetnici tome doskočili prepuštajući vođenje poslovnih knjiga knjigovodstveno-računovodstvenim servisima, ali i navedeni su isto tako poduzetnici pa se taj zakonodavni dio odnosi i na njih same.

LITERATURA

1. Belak, V., (2017.), *Lažiranje financijskih izvještaja, prijevare i računovodstvena forenzika*, 60 slučajeva prakse. Zagreb: Belak excellens d.o.o.
2. Bogdan-Pavlović, S., (2020.), *Poduzetništvo i EU fondovi*. Razvojna agencija Daruvar, preuzeto s: <https://rada.hr/poduzetnistvo-i-eu-fondovi>
3. Dražić Lutilsky, I., et al. (2015.), *Računovodstvo poreza*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet
4. Hrvatska obrtnička komora (2021.), *Godišnji obračun poslovanja obrtnika i slobodnih zanimanja obveznika poreza na dohodak za 2020.*, preuzeto s: <https://www.hok.hr/novosti-iz-hok/godisnji-obracun-poslovanja-obrtnika-i-slobodnih-zanimanja-obveznika-poreza-na-dohodak-za-2020>
5. Hrvatska obrtnička komora, (2019.), *Poslovne knjige obrtnika, obrasci*, preuzeto s: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/obrnicka-pocetnica/poslovne-knjige-obrtnika>
6. Hrvatska obrtnička komora, (2021.), *Vodič za poslovanje u obrtu*, preuzeto s: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/vodic-za-poslovanje-u-obrtu>
7. Hrvatska obrtnička komora, (2022.), *Uvjeti za otvaranje obrta*, preuzeto s: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/registracija-obrta/uvjeti-za-otvaranje-i-obavljanje-obrta>
8. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, (2019.), *Zapošljavanje i mirovina*, preuzeto s: <https://www.mirovinsko.hr/10>.
9. Kesner-Škreb, M., (1996.), *Porez na dodanu vrijednost*. Zagreb; Institut za javne financije, preuzeto s: <https://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/pojmovnik-javnih-financija/15/porezi-na-potrosnju/274/porez-na-dodanu-vrijednost/278/>
10. Markota, Lj., (2020.), *Primitci i izdatci samostalnih obrtničkih djelatnosti-kontrolno-analički postupci za 2019. godinu*: RRIF, preuzeto s: <https://www.rrif.hr/obrt-2020-1/>
11. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. a), *Dohodak od samostalne djelatnosti*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/pozivni_centar/Stranice/Dohodak-od-samostalne-djelatnosti.aspx
12. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. b), *Izdaci po osnovi samostalnih djelatnosti*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/pozivni_centar/Stranice/Izdaci-po-osnovi-samostalnih-djelatnosti.aspx
13. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. c), *Obrasci*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ_NA_DOHODAK/KPI.pdf

14. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. d), *Obrasci*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/ARHIVA OBRAZACA/POREZ NA DOHODAK/DI.pdf
15. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. e), *Obrasci*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ NA DOHODAK/TO.pdf
16. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. f), *Obrasci*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ NA DOHODAK/KPR.pdf
17. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. g), *Obrasci*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ NA DODANU VRIJEDNOST/PDV.pdf
18. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. h), *Obrasci*, preuzeto s: [https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Obrasci/Knjiga_izdanih_\(izlaznih_ra%C4%8Duna\)_%2821.06.2013.%29.pdf](https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Obrasci/Knjiga_izdanih_(izlaznih_ra%C4%8Duna)_%2821.06.2013.%29.pdf)
19. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. i), *Obrasci*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/obrazac_joppd/Documents/Obrazac_JOPPD.pdf
20. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. j), *Obrasci*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ NA DOHODAK/DOH.pdf
21. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. k), *Potres informacije*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/Stranice/Potres_informacije.aspx
22. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. l), *Primici koji se ne smatraju dohotkom*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/pozivni_centar/Stranice/primici-koji-se-ne-smatraju-dohotkom.aspx
23. Ministarstvo financija, Porezna uprava, (2020. m), *Primici po osnovi samostalnih djelatnosti*, preuzeto s: https://www.porezna-uprava.hr/pozivni_centar/Stranice/Primici-po-osnovi-samostalnih-djelatnosti.aspx
24. Opći porezni zakon, Narodne novine br. 42/20. <https://www.zakon.hr/z/100/Op%C4%87i-porezni-zakon>
25. Orlović, Z., (2018.), *Porez na dodanu vrijednost u članicama Europske unije*, preuzeto s: <https://finance.hr/porez-dodanu-vrijednost-clanicama-europske-unije/>
26. Pravilnik o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine br. 144/21., preuzeto s: <https://www.zakon.hr/z/548/Zakon-o-fiskalizaciji-u-prometu-gotovinom>
27. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o porezu na dohodak, Narodne novine br. 79/13., 1/20., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_12_157_2977.html
28. Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine br. 10/17. -289, preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_02_10_289.html

29. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Narodne novine br. 124/14., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2374.html
30. Pravilnik o sadržaju i obračunu plaće, Narodne novine br. 32/15., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_32_661.html
31. Pravilnik o uvjetima i načinu vođenja građevinskog dnevnika, Narodne novine br. 142/13., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_11_142_3046.html
32. Računovodstvo, revizija i financije, *Obrasci*, preuzeto s: https://www.rrif.hr/obrazac_putnog_naloga-1645-vijest/
33. Zakon o doprinosima, Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu, Narodne novine 127/21., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_11_127_2155.html
34. Zakon o obrtu, Narodne novine br. 143/13., 127/19., 41/20., preuzeto s: <https://www.zakon.hr/z/297/Zakon-o-obrtu>
35. Zakon o porezu na dobit, Narodne novine br. 143/14., 32/20., 138/20., preuzeto s: <https://www.zakon.hr/z/99/Zakon-o-porezu-na-dobit>
36. Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 121/19., preuzeto s: <https://www.zakon.hr/z/1455/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost->
37. Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br. 115/16., 106/18., 138/20., preuzeto s: <https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak>
38. Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br. 115/16., 138/20., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_115_2525.html
39. Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 134/15., 120/16., 116/18., preuzeto s: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>
40. Zakon o radu, Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, Narodne novine br. 93/14., 102/15., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_32_661.html
41. Zakon o trgovini, Pravilnik o dopunama i izmjenama pravilnika o obliku i načinu vođenja Trgovačke knjige, Narodne novine br. 71/94., 11/96., preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1994_10_71_1223.html
42. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, Narodne novine br. 85/15., 126/21, preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_11_126_2132.html
43. Žager, K., i Dečman, N., (2015.), *Računovodstvo malih i srednjih poduzeća*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

POPIS TABLICA

Tablica 1. Poslovne knjige obrtnika	13
Tablica 2. Porezno priznate stope amortizacije	17
Tablica 3. Opći podaci o poduzetniku	36
Tablica 4. Primjer knjiženja izlaznog računa	40
Tablica 5. Primjer knjiženja ulaznog računa	42
Tablica 6. Primjer obračuna amortizacije	47

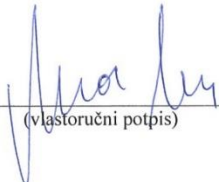
POPIS SLIKA

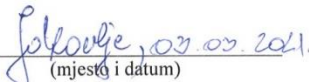
Slika 1. Obrazac KPI - Knjiga primitaka i izdataka	16
Slika 2. Obrazac DI - Popis dugotrajne imovine	18
Slika 3. Obrazac TO - Evidencija o tražbinama i obvezama	19
Slika 4. Obrazac KPR - Knjiga prometa	21
Slika 5. Obrazac U-RA - Knjiga ulaznih računa	23
Slika 6. Obrazac I-RA - Knjiga izlaznih računa	23
Slika 7. Blagajnički izvještaj	24
Slika 8. Temeljnica	25
Slika 9. JOPPD obrazac	27
Slika 10. Nalog za službeno putovanje i obračun putnih troškova	28
Slika 11. Obrazac primka - primjer	38
Slika . 12. Izlazni račun - primjer	39
Slika 13. Knjiga izlaznih računa - primjer	40
Slika 14. Ulazni račun - primjer	41
Slika 15. Knjiga ulaznih računa - primjer	42
Slika 16. PDV obrazac - primjer	45
Slika 17. Obrazac DI - primjer	47
Slika 18. Obrazac P-PPI - Pregled poslovnih primitaka i izdataka od samostalne djelatnosti u 2020. godini - primjer	50
Slika 19. Obrazac DOH	56

PRILOG 1. IZJAVA

IZJAVA O SLOBODNOM KORIŠTENJU PODATAKA

Ja, MARIO HLAD, izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da Valentini Kapelac, JMBAG 0067547833, za potrebe izrade diplomskog rada dopuštam korištenje financijskih podataka iz poslovnih knjiga obrta TERMO HLAD, obrt za trgovinu, uvođenje grijanja, hlađenja i klimatizacije.

(vlasforučni potpis)

(mjesto i datum)

ŽIVOTOPIS

VALENTINA KAPELAC

RADNO ISKUSTVO

Trenutno zanimanje: asistentica u računovodstvu

Apsolventica sam Ekonomskog fakulteta u Zagrebu na smjeru Računovodstvo i revizija. Obaveznu stručnu praksu odradila sam u revizorskoj tvrtki Mazars Cinotti accounting d.o.o. u kojoj sam stekla prvo iskustvo i doticaj sa stvarnim, životnim računovodstvom i revizijom. Iako bez formalnog radnog iskustva, od druge godine fakulteta radila sam preko studentskih ugovora u nekoliko računovodstveno-knjigovodstvenih servisa, a zadnjih godinu dana u poduzeću za trgovinu Gavranović d.o.o. (s preko 730 zaposlenih), također na računovodstveno-knjigovodstvenim poslovima.

Isto tako, kao članica jedne kulturno-umjetničke udruge, između ostalog, sudjelujem i u vođenju poslovnih knjiga te neprofitne organizacije.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

Srednja škola Pregrada, Maturant opće gimnazije (2012-2015), srednja stručna sprema
Apsolventica Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, integrirani sveučilišni diplomski studij - Poslovna ekonomija, smjer - Revizija i računovodstvo

JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik: hrvatski

Drugi jezici:

njemački - DSD diploma - B2

engleski - A1

MREŽE I ČLANSTVA

Članica KUD-a Zlatko Baloković Krapinske

Toplice, plesač-pjevač

VOZAČKA DOZVOLA - B kategorija

ORGANIZACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

Obzirom da sam petnaest godina članica naprijed navedene KUU-e, sudjelovala sam u organizaciji i vođenju mnogih manifestacija kako na lokalnoj razini, tako i na županijskoj, a posebnim iskustvom smatram sudjelovanje u organizaciji nekoliko inozemnih turneja pa stoga smatram kako posjedujem solidne organizacijske i komunikacijske vještine.

POSLOVNE VJEŠTINE

Na dosadašnjim poslovima, radila sam većinu administrativnih i knjigovodstveno-računovodstvenih poslova koji uključuju: pripremu i razvrstavanje računa, primke, sve vrste knjiženja, obračun PDV-a, obračun plaća i bolovanja, prijave i odjave radnika na mirovinsko i zdravstveno i sl.